This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, September 16, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (2792) 2003 SEPTEMBER-RUGSĖJIS 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

Atramos taškai

Rudenėjant prasideda kasmet pasikartojantis judėjimas. Mokiniai grįžta į mokyklas, darbininkai į darbovietes, įvairūs sambūriai, organizacijos atsistoja prieš naują, vadinamąjį žiemos veiklos sezoną. Po vasaros atostogų, prasiblaškymų ir poilsio, rodos, ir tos energijos daugiau, ir planų kitokių, kad lietuviškojo gyvenimo vežimas riedėtų sklandžiau ir sparčiau.

KĄ gi čia ir begalėtume nuveikti po tokių didžiųjų, iškilių renginių, kurie šią vasarą vyko Lietuvoje ir kuriuose ne viena išeivijos grupė aktyviai dalyvavo, o tūkstančiai tėvynės pasiilgusių stebėjo iškilmes, klausėsi kalbų, dainų, gėrėjosi šokančiųjų margumynu, kartu su visa tauta išgyveno ypatingą, nepakartojamą jausmą. Sugrįžus namo, liko sava veikla, tokia mažytė, susiaurėjusioje, nebelietuviškoje aplinkoje, kur skirtingos sąlygos ir veikėjams, ir stebėtojams. Kas bendra ir būtina – tai lietuvybės pabrėžimas, laisvės ir nepriklausomybės sukeltas džiugesys, o kartu ir rūpestis, kad karaliaus Mindaugo pradėta valstybė ir tautos išaugintos patriotinės kartos gyvuotų, stiprėtų, atsilaikytų įvairiose šių dienų sumaištyse. Išeiviai savo veiklos miniatiūroje lietuvybės išlaikymo reikalams praktiškai aukoja visą laiką, skiria visas lėšas, ir niekas kitas čia taip labai nerūpi kaip išlikti savimi ir to išlikimo kovos ir pastangų metodus perduoti priaugančiom kartom. Tačiau vien ryžto ir geros valios šiai didžiajai išeivijos misijai vykdyti neužtektų. Reikia stiprių atramos taškų, strateginių bazių, kurios bent didžiąją veiklos dalį saugotų, globotų, dargi visapusiškai remtų, kai kuriais atvejais net vadovautų. Tie svarbieji ir gerieji atramos taškai – tai lietuviškos parapijos, pirmiausia, ir kiti židiniai, sudarantys sąlygas savajai veiklai. Yra pagrindo teigti, kad jų visų išsilaikymas ir išlikimas yra tolygus lietuvybės išlikimui už Lietuvos ribų. Nors prarasta jau nemažai, bet džiaukimės tuo, ką dar turime.

LIETUVIŲ parapijos Toronte šiemet švenčia savo reikšmingos veiklos sukaktis. Pirmoji Šv. Jono Krikštytojo, vėliau pasivadinusi Lietuvos kankinių vardu, rugsėjo 27-28 d.d. iškilmingai minės 75-metį; antroji – 50 metų sėkmingai veikusi Prisikėlimo parapija savo įvairių sukaktuvinių renginių eilę užsklęs spalio 25-26 d.d. jubiliejine iškilme, kurioje, be kitų, dalyvaus ir Lietuvos kardinolas A. J. Bačkis. Evangelikų-liuteronų Išganytojo parapija spalio 12 d. taipgi minės savo veiklos 50-metį. Nebūtų buvę prasilenkta su tikrove, jei šie metai Toronte būtų buvę pavadinti Parapijų metais. Kaip ten bebūtų, lietuviškos visuomenės dėmesys šioms parapijoms visada yra buvęs ryškus ir aiškiai pereinantis iš kartos į kartą. Belieka tuo tik džiaugtis. Tačiau ramybės neduoda rūpestis, kad dalyvavimas silpnėja. Šitoje skiltyje jau ne sykį buvo užsiminta, kad veiklai išlaikyti, tęsti ir stiprinti lietuviškąjį gyvenimą reikia ne tik pinigų, bet ir dalyvių. Stebėtojai jau mato pusiausvyros tarp finansinio pajėgumo ir žmonių dalyvavimo praradimą. Lyg ir kartojasi prieškarinių ateivių išgyventi reiškiniai – aukojama daug, dalyvaujama mažai. Ir šiandien finansiniai vajai gana sėkmingi – milijoną kitą suaukoti nebėra didelio sunkumo. Deja, šventovių lankymas tolydžio silpnėja. Priaugančioji karta nebeužima numirusių dalyvių vietų. Tai rimta ir nelengvai sprendžiama problema. Savųjų skaičiui mažėjant į mūsų statytas ir išlaikytas parapijas ateis kitataučiai. Daugelis skaitėme liūdnus pranešimus apie Čikagoje žlugusias lietuviškas parapijas ir kone beviltiškas pastangas jas vėl atlietuvinti. Šitų faktų akivaizdoje ir didžiųjų sukakčių išvakarėse reikėtų kiekvienam širdin įsirašyti pasižadėjimą: darysiu viską, kad mūsų atramos taškai išliktų ir tik mums tarnautų. **Č.S.**.

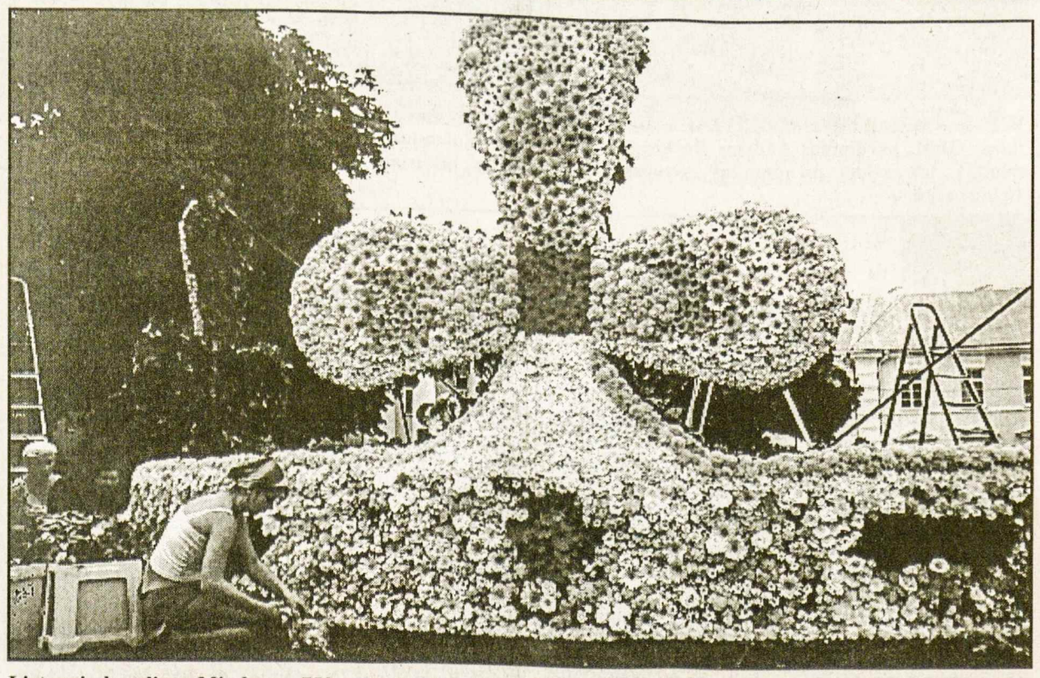

Lietuvoje karaliaus Mindaugo 750 metų karūnacijos jubiliejui buvo nupinta karališka karūna iš tūkstančių gėlių
Nuotr. I. Ross

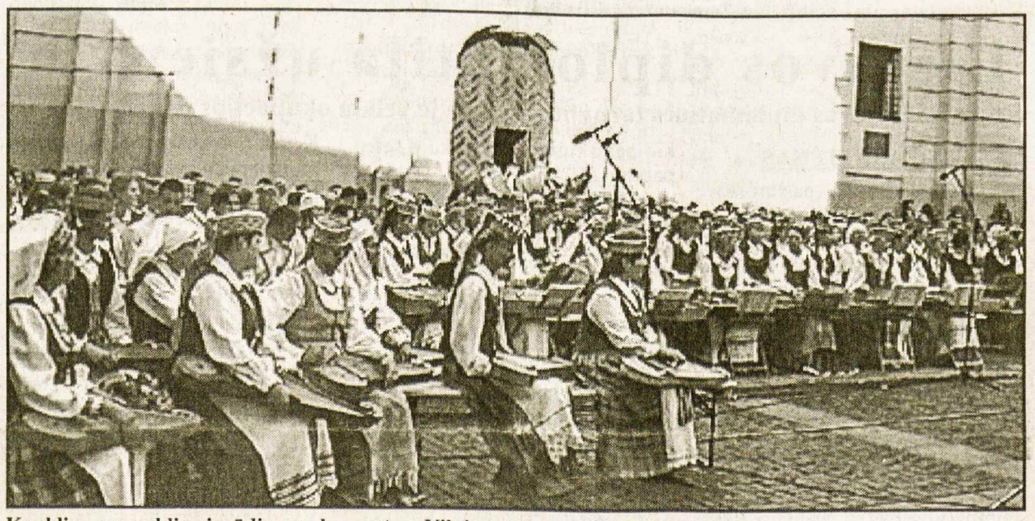

Kanklių ansamblių įspūdingas koncertas Vilniaus universiteto kieme Pasaulio lietuvių dainų šventės programos savaitėje
Nuotr. V. Stanevičienės

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Jis įvyko 2003 metų liepos 11–27 dienomis Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje. Dalyvavo 81 atstovas iš daugelio pasaulio kraštų. Pagrindinė kongreso tema – kaip išlikti lietuviais kitataučių apsuptyje

SAULIUS SIMONAVIČIUS,
Kanados lietuvių jaunimo sąjungos krašto valdybos pirmininkas

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai duoda progą lietuvių kilmės jaunimui iš viso pasaulio kas treji ar ketveri metai ne tik susiburti, pabendrauti, padraugauti, bet ir padiskutuoti įvairias temas apie Lietuvą ir lietuviškumo išlaikymą išeivijoje.

PLJK įvyko liepos 11-27 dienomis Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje. Jį kartu organizavo Lenkijos ir Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos. Dalyvavo lietuvių kilmės jaunimas iš Australijos, Azijos, Europos, Pietų Amerikos ir Šiaurės Amerikos. Šiame kongrese iš viso dalyvavo 81 atstovas – 24 atstovai iš Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS)! Buvo nutarta, kad Kanada rengs sekantį kongresą 2006-taisiais arba 2007-taisiais metais.

Šis kongresas prasidėjo Vilniuje liepos 11-tą ir tęsėsi iki 13-tosios. Liepos 11-tą vyko kongreso atidarymo balius kartu su Pasaulio lietuvių bendruomenės XI-tojo seimo pabaiga. Po visų kalbų, buvo puiki proga neformaliai pasikalbėti su visais dalyviais. Susitikome su Lietuvos min. pirmininku A. Brazausku, buvusiu prezidentu V. Adamkumi ir kitais žymūnais. Kalbėjome apie viską nuo politikos iki krepšinio varžybų.

Sekančią dieną vyko lietuvių jaunimo organizacijų mugė. Šiame renginyje įvairios lietuvių jaunimo organizacijos iš viso pasaulio kartu su Lietuvos jaunimo organizacijomis, parodė savo veiklą. KLJS labai įspūdingai pasirodė: išdalinome Kanados lietuvių bendruomenės veiklos žinynus, rodėme nuotraukas, dalinome žmonėms paskaityti apie veiklą paruoštus lankstinukus. Taip pat mūsų Sąjungos atstovai visą dieną atsakinėjo žmonių klausimus apie mūsų sąjungą ir jos veiklą.

Liepos 13-tą vyko šv. Mišios Bernardinų šventovėje Vilniuje visiems atstovams ir tiems tautiečiams su kuriais mes susipažinome praeitą vasarą, kai jie Kanadoje buvo pas mus apsistoję Pasaulio jaunimo dienų proga. Buvo visiems malonu matyti, kaip draugystės ryšiai per visus metus nesusilpnėjo. Deja, tik tą rytą padraugavome su jais, nes visi atstovai tą popietę išvažiavo į Punską, Lenkijoje tęsti kongreso programos – stovyklauti.

Kongresas rengia stovyklą, kad atstovai susipažintų. Pagrindinė kongreso dalis yra studijų dienos, per kurias visos rimtos diskusijos vyksta, bet tos dienos yra labai pilnos kalbų ir dėl to nelabai sudaro sąlygas susidraugauti. Ši stovykla buvo Punske ir Seinuose, kur gyvena dauguma lietuvių. Kas vakarą buvo vaišės, kuriose ir vietiniai dalyvavo. Buvo ir šokiai. Vieną vakarą koncertavo "Delfinai" ir "Biplanas" – dvi labai žymios popmuzikos grupės Lietuvoje.

O stovyklos programa – tradicinės lietuviškos vestuvės – buvo vedama Lenkijos LJS-os. Nežinodami, kas susituoks paskutinę stovyklos dieną, visi atstovai dalyvavo visokiuose būreliuose: išmoko vestuvines dainas, susipažino su vestuviniais papročiais, o įdomiausia, kaip paruošti ir iškepti "šakotį" (mes vadiname "raguolį") ir "skruzdėlyną".

Loterija nustatė, kas susituoks per vestuves, o atstovai nekantriai laukė. Išrinko Federico Mahne-Zavicką iš Argentinos būti piršliu, o svočia – Dainą Šliterytę iš Australijos. Jaunojo vyriausiu pabroliu buvo išrinktas Kanados Arvydas Jonušonis. Jaunosios vyriausioji pamergė buvo Kristina Jonuškytė iš JAV. Vilmą Remmert-Fontes iš Vokietijos išrinko jaunąja, o mane – jaunuoju.

Dvidešimt vienerių metų amžiaus, per savo atostogas turėjau galvoti apie sutuoktuves! Ne, močiute, nesirūpink, čia vestuvės nebuvo tikros! Aš dar jaunas, dar daug laiko susirasti žmoną.

Mes šešiese vaidinome visas vestuves – nuo mūsų "šv. Mišių" Punske iki vakarinio baliaus Seinuose. Tą vakarą vyko labai didelė puota, kurioje visi smagiai dalyvavo.

Visi atstovai išvyko iš stovyklos su puikiausia nuotaika. Jau vienas kitą pažinę ir pasiruošę mankštinti savo protus studijų dienų metu. Važiavome autobusu visą parą iki Vasario 16-tosios gimnazijos Hüttenfelde, Vokietijoje, kurioje vyko kongreso rimtoji dalis – studijų dienos. Buvo pakviesti įvairūs žmonės paskaitoms ir pokalbiams. Kalbėjo buvęs Lietuvos vadas Vytautas Landsbergis, Vytautas Bogušis iš Lietuvos, amerikietis Darius Udrys, kanadietis Darius Ross, kun. Antanas Saulaitis, labai žymus popkultūros atstovas iš Lietuvos Marijonas Mikutavičius (parašė *Trys milijonai*), prel. Edis Putrimas iš Kanados ir kiti. Visi atstovai, kartu su kalbėtojais svarstė įvairias svarbias temas: Europos likimą, Lietuvos popkultūrą, Lietuvos labai didelį savižudystės skaičių, lietuviško maisto istoriją.

Studijų dienose galėjome iškelti savo problemas. Labai įdomu buvo išgirsti iš kiekvienos LJS-os. Visi turime skirtingas sąlygas, tad šios dienos buvo puiki proga kiekvienai LJS-ai papasakoti apie save. Kartais atrodė, kad ta pati problema skirtingai sprendžiama. Pavyzdžiui, Pietų Amerikoje dauguma lietuvių kilmės jaunimo nemoka kalbėti lietuviškai. Mes pasiūlėme, kad Šiaurės Amerika ir Europa gali jiems truputį padėti pasiųs-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Nesibaigiantys gaisrai

Britų Kolumbijoje, ypač pietinėje dalyje, siaučiantys gaisrai nesiliauja. Tūkstančiams evakuotų žmonių, grįžus į savo gyvenamąsias vietas, tenka vėl bėgti į saugesnę aplinką. Kelowna mieste ir apylinkėje jau sudegė daugiau kaip 250 namų, keli Kanadoje istoriškai vertinami mediniai tiltai ir miškai, nors jiems gesinti buvo įjungti 650 gaisrininkų, 20 malūnsparnių, 200 sunkiasvorių mašinų ir vandennešių lėktuvų. Gaisrui gesinti Britų Kolumbijoje jau teko kviesti ir apie 2000 karių. Dalinio vadas plk. Paul Seguna tikisi jų skaičių dar papildyti. Karių skaičius, kovojančių su šia gamtos nelaime, gali siekti Afganistane esančių Kanados karių skaičių, kurie atlieka Jungtinių tautų užduotis. Kanados ministeris pirmininkas J. Chretien, o vėliau Kanados paveldo ministerė Sheila Copps lankėsi Kelownoje susipažinti su provincijoje patirtais nuostoliais gamtai, žmonėms ir turtui. Kai kurie miestai yra padengti apylinkėse siaučiančių gaisrų dūmais, o mažas kritulių kiekis negelbsti gaisrininkams. Nuo balandžio mėnesio pradžios teko gesinti 2,200 gaisrų, iš kurių 750 dar nėra visai užgesinti.

Ontario provincijoje jau įsibėgėjo rinkiminis įkarštis. Šiame parlamente daugumą sudaro konservatoriai, kuriems šiuo metu laimėjimas toli gražu neužtikrintas. Prieš metus perėmęs premjero pareigas Ernie Eves nespėjo atsipeikėti nuo elektros sutrikimo bėdų, turi sunkumų su pramonės neatsakingumu ir Sveikatos ministerijos neapdairumu. Liberalų pirmininkas Dalton McGuinty yra pasiruošęs rinkimams ir su Naujų demokratų partijos pagalba tikisi tapti nauju premjeru. Darbininkų unijos ragina remti NDP arba liberalus, ten kur įmanoma sudaryti persvarą rinkiminėje apylinkėje.

Kanados tabako produktų gamintojai jau prieš šešerius

(Nukelta į 6-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Paminėjo Rugsėjo 11-ąją

Lietuvos seimo visuotiniame posėdyje rugsėjo 11 d. buvo paminėtos antrosios teroristinių išpuolių Niujorke, Pensilvanijoje ir Vašingtone metinės. Savo kalboje seimo pirmininkas pakvietė visus pagerbti tos dienos atminimą tylos minute, priminė, kad Lietuva vykdo aiškią kovos prieš terorizmą programą, patvirtinusi keturias kovai su terorizmu skirtas sutartis. Seime jau priimtas įstatymas, numatantis atsakomybę už teroristinės grupės kūrimą, dalyvavimą jos veikloje, bet kokios paramos teikimą teroristams.

Prie JAV ambasados Vilniuje taip pat buvo surengtas teroro aukų paminėjimas. Prie atmintinės lentos buvo padėta gėlių ir vainikai nuo įvairių valstybių ambasadų, organizacijų ir eilinių žmonių. Vakare vyko koncertas paminėti "Duoklės laisvei dieną" ("Spirit of Freedom Tribute Day").

Susitiko premjerai

Lietuvos ir Estijos ministeriai pirmininkai Algirdas Brazauskas ir Juhan Parts su savo delegacijomis susitiko dvišalių klausimų aptarimui rugsėjo 4 d. Vilniuje. Kalbėta apie referendumą Estijoje (rugsėjo 14 d.) dėl narystės Europos sąjungoje (ES), su ES susijusių klausimų derinimą tapus visateisėmis narėmis ir apie Lietuvos ir bendros Baltijos valstybių energetinės sistemos vystymąsi ir plėtrą.

Estijos premjeras informavo apie "Estonian Energy" ketinimus dalyvauti privatizuojant Lietuvos elektros tinklus, domėjosi Baltijos valstybių elektros energetikos plėtra ir įsijungimu į ES elektros energijos tinklus.

Paminėjo vizito 10-metį

Lietuvos seime rugsėjo 4 d. paminėtas prieš dešimt metų įvykęs popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Lietuvoje, rašo ELTA/LGTIC. Apžvelgti popiežiaus susitikimai, jo pasakyti žodžiai. Pabrėžta, jog jo apsilankymas įvyko itin prasmingu momentu, 1993 m. rugpjūčio 31 d. išvedus paskutinį sovietų kariuomenės dalinį. Lietuvai popiežius įkvėpė vilties, suteikė tvirtybės naujame nelengvame kelyje. Seimo pirmininko pirmojo pavaduotojo Česlovo Juršėno teigimu, "nė vienas aukštasis mūsų svečias per visą II Respublikos istoriją taip nepagerbė Lietuvos".

Minint popiežiaus vizito sukaktį, rugsėjo 6 d. prezidentūros Baltojoje salėje lankytojai galėjo pamatyti jo dovaną Lietuvai – Vatikano meno dirbtuvėse sukurtą mozaiką – Madonos "Salus Populi Romani" kopiją. Tai viena labiausiai stebuklais ir malonėmis pagarsėjusių Romos Madonų.

Posėdžiavo ministerių taryba

Rugsėjo 5 d. Vilniuje prasidėjo išplėstinis Baltijos ministerių tarybos posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos, Estijos ir Latvijos premjerai Algirdas Brazauskas, Juhan Parts, Einaras Repšė, Suomijos ir Lenkijos ministeriai pirmininkai Matti Vanhanen ir Lescek Miller, Europos komisijos viceprezidentė Lojola de Palacio, Europos sąjungai pirmininkaujančios Italijos atstovas transporto ministeris Pietro Lunardi.

Lietuva susitikime siekia visų dalyvių bendro kreipimosi į Europos komisiją, kad būtų gautas papildomas finansavimas naujo geležinkelio Varšuva-Talinas "Rail Baltica" tiesimui bei Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklų sujungimui.

Lankėsi Šveicarijos pareigūnas

Lietuvoje rugsėjo 8 d. lankėsi Šveicarijos parlamento vadovas Yves Christen, susitiko su seimo pirmininku Artūru Paulausku. Kaip praneša ELTA/LGTIC, jie aptarė aktualiausius dvišalio bendradarbiavimo, Europos sąjungos (ES) plėtros klausimus. Svečias pabrėžė, kad ES plečiantis į Rytus, Šveicarijai tampa aktualesnis ambasados Lietuvoje įsteigimo klausimas. Susitikime su prezidentu Rolandu Paksu jis pažadėjo paramą ir tarpininkavimą Lietuvai siekiant narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje (OECD).

Y. Christen rugsėjo 9 d. pasakė kalbą seime, vyko į Kauną aplankyti Kauno technologijos universitetą, tada – į Trakus ir Druskininkus.

Pritarė turto deklaravimui

Lietuvos seimas rugsėjo 2 d. pritarė Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymo projektui, kurį priėmus nuolatiniai gyventojai turėtų deklaruoti turtą ir pinigines lėšas. Kaip rašo ELTA/LGTIC, šiuo įstatymu norima atlikti gyventojų turimo turto inventorizaciją. Nuolatiniai gyventojai turėtų pateikti pareiškimus mokesčių inspekcijai dėl 7 kategorijų turto. Jiems tektų deklaruoti pinigines lėšas, kurių bendra suma didesnė negu 40,000 litų, pasiskolintas ir negrąžintas bei paskolintas ir nesusigrąžintas lėšas, taip pat vertybinius popierius, kurių suma didesnė negu 2,000 litų. Įstatymo projekte numatytas įspareigojimas deklaruoti nebaigtą statybą bei kitą nekilnojamąjį daiktą, kurio nuosavybės teisės nėra įregistruotos nekilnojamojo turto registre, bei kitus kilnojamus ir nekilnojamus daiktus, pvz. meno kūrinius, brangakmenius, dirbinius, kitą vertingą turtą, kurio vieneto vertė didesnė negu 10,000 litų. **RSJ**

Šiame numeryje

Atramos taškai
Ramybės neduoda rūpestis, kad dalyvavimas silpnėja
Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas
Ne, močiute, nesirūpink, čia vestuvės nebuvo tikros!
Lietuvos diplomatija užsienyje
Berne įvyko pirmas po okupacijos diplomatų pasitarimas
Atgimsta suvargę Kražiai
Apie 10 kilometrų į šventovę pėsčia eidavusi šimtametė
Visuotinės lietuvių enciklopedijos "B" raidė
Lietuvybės naudai perviršijo skelbiamą planą su kaupu
Vilties angelas
Iš tolo pamačiau iš trobos išbėgančią mamą manęs pasitikti
Supainiota ligos diagnozė
Net ir kritiškais atvejais nepamesti vilties, savitvardos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Telšių vyskupijos Rekolekcinio veikimo organizacija š.m. rugpjūčio 1-3 d.d. Palangoje surengė krikščioniško atsinaujinimo savaitgalį, kuriame dalyvao 80 žmonių iš įvairių Lietuvos vietovių. Konferencijoje kun. Rolandas Karpavičius apžvelgė istorines aplinkybes, XX šimt. lėmusias aktyvų pasauliečių dalyvavimą Katalikų Bendrijoje. Doc. dr. P. Subačius nagrinėjo pasauliečių vaidmenį Lietuvos Katalikų Bendrijoje. D. Chmieliauskas kalbėjo apie bendruomenę, ugdančią krikščionį, bet ir reikalaujančią įsipareigojimo bei atsakomybės. Pabaigai P. Subačius atskleidė pagrindinę pasauliečių misiją Lietuvoje – ginti žmogaus orumą. Savaitgalis baigtas bendromis Mišiomis Švč. M. Marijos ėmimo į dangų šventovėje.

Atlaidai Kryžių kalne š.m. liepos 26-27 d.d. priminė čia prieš dešimtį metų apsilankiusį popiežių Joną Paulių II. Jie pradėti tradicine muzikine valanda Šiaulių katedroje ir Kryžių kalne jaunimui skirta malda, kuriai vadovavo kun. Severinas Holocheris, OFM, seselė Pranciška Bubelytė, FDCJ. Vėlai vakare vyko Kryžiaus kelio misterija "Pasilikite mano meilėje". Su deglais ėjo skautų procesija. Vidurnaktį vysk. Eug. Bartulis aukojo Mišias, pranciškonų vienuolyne buvo garbinamas Švenčiausiasis Sakramentas. Kryžių kalnas skendo prožektorių, žvakių ir laužų šviesoje iki pat ryto. Sekmadienį vyko maldininkų žygis nuo Šiaulių katedros į Kryžiaus kalną. Vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Atlaiduose dalyvavo ir apaštališkasis nuncijus arkiv. P.S. Zurbriggen, keli Lietuvos vyskupai, kariuomenės kapelionai, daug karių ir svečių.

Šeimų stovykla "Vidinis išgydimas-nauja perspektyva santuokai" vyko š.m. liepos 12-20 d.d. Pakutuvėnuose, Plungės raj. Dalyvavo per 250 žmonių. Stovyklinę programą koordinavo Rūta Domarkaitė, talkino studentai. Vaikams buvo surengta atskira pastovyklė, kuriai vadovavo Šv. Jono bendruomenės narė iš Prancūzijos Dominique Marija ir Kretingos parapijos vikaras kun. Evaldas Darulis. Dvasinėmis ir psichologinėmis žiniomis dalijosi Krikščionių terepeutų dr-jos narys iš JAV M. Linnas ,SJ, "Atvirų durų" bendruomenės įkūrėjas Roy Hendy iš Anglijos, psichologė J. Kvaracijienė, kun. A. Peškaitis, OFM, ir stovyklos vadovas kun. G. Numgaudis, OFM. Stovyklą aplankė ir sveikino Telšių vyskupas J. Boruta, SJ. Rūpimus klausimus stovyklautojai svarstė darbo grupėse. Buvo rengiami įdomūs muzikos bei kūrybos vakarai.

Vilniaus krašto ateitininkų pokongresinė stovykla įvyko š.m. liepos 21-30 d.d. Berčiūnų stovyklavietėje. Atvyko jaunimo iš Vilniaus, Druskininkų, Ignalinos, Švenčionėlių, Pabradės, Merkinės ir kitų vietovių. "Aš visur tavęs ieškosiu" – tai stovyklos tema, pasirinkta iš Adelės Dirsytės maldaknygės. Stovyklai vadovavo V.A. Vaičaitis ir Inga Kuzmičiova. Programoje dalyvavo ir naujasis Ateitininkų federacijos pirm. Liutauras Serapinas. Vaikams buvo suorganizuoti įvairūs įdomūs užsiėmimai. Jie mokėsi, kaip priimti svečius, ruošti dovanėles, dainavo, šoko, rodė, ką mokėjo. Mugėje stovyklautojai kūrė eilėraščius, mokėsi pinti draugystės apyrankes, daryti atvirukus, dainuoti serenadas. Pasakų būrelyje vaidino, inscenizavo pjeses. Mišias stovykloje aukojo kunigai G. Grušas, R. Makrickas, T. Skrudupis, R. Karpavičius, M. Martinaitis.

BUVUSIAM KLB VALDYBOS PIRMININKUI
a.a. dr. SILVESTRUI ČEPUI
mirus,
nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir artimuosius –
KLB krašto valdyba

MIELAM ŠEIMOS DRAUGUI
A†A
dr. SILVESTRUI ČEPUI
užbaigus žemiškąją kelionę, gilią užuojautą reiškiame jo žmonai EMILIJAI, dukrai DANAI, sūnums – ALGIUI, LINUI ir RIMUI bei jų šeimoms ir kartu liūdime –
KURŲ ŠEIMA

A†A
OTONUI BERENTUI
išėjus amžinybėn, netekties skausmu dalinamės ir nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną RASUTĘ, dukterį JUDYTĘ su šeima, žmonos seseris – BIRUTĘ su šeima ir ALDONĄ.
Buvę Floridos draugai –
Jonas Bačanskas ir šeima

Iš PLB seimo atidarymo 2003.VII.8 Vilniuje, Lietuvos seimo rūmuose. Nuotraukoje: vyskupas Paulius Baltakis, OFM, kardinolas Audrius Bačkis, LR prezidentas Rolandas Paksas, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, LR seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir atkuriamojo LR seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis
Nuotr. Jono Urbono

Nauja PLB valdyba: Jaras Alkis (Didžioji Britanija), Daina Bagdonienė (Norvegija), dr. Bronius Makauskas (Lenkija), Liūda Rugienienė (JAV), kun. Edis Putrimas (Kanada), Roberto Ibarra (Urugvajus), dr. Romas Vaštokas (Kanada), Gabrielius Žemkalnis (Australija)
Nuotr. J. Urbono

Lietuvos diplomatija užsienyje

Lietuvos diplomatinės tarnybos užsienyje veikla okupacijos metais

JUOZAS VITĖNAS

Apie Lietuvos pastarosios okupacijos laikotarpį yra daug rašyta išeivijos ir pastaruoju metu Lietuvos spaudoje bei išleista nemažai knygų. Tačiau, pasak Lauryno Jonušausko, iki šiol nebuvo atliktas mokslinis Lietuvos diplomatinės tarnybos tremtyje tyrimas. Todėl pagal jį, jo knyga *Likimo vedami. Lietuvos diplomatinės tarnybos egzilyje veikla 1940-1991"* yra "pirmas bandymas visą egzilinės diplomatijos laikotarpį aprašyti viename darbe" (23 psl.).

Šį aprašymą jis pradeda pasakojimu apie Lietuvos pasiuntinių veiklą okupacijos išvakarėse. Jiems tuomet sukėlė rūpestį 1939 m. spalio 10 d. Lietuvos ir Sovietų Sąjungos pasirašyta sutartis dėl Vilniaus ir Vilniaus srities perdavimo Lietuvai bei dėl Lietuvos ir Sovietų Sąjungos savitarpio pagalbos. Todėl pasiuntinys Romoje St. Lozoraitis paprašė užsienio reikalų ministerį J. Urbšį sušaukti užsieny veikiančių diplomatų pasitarimą gresiančiai sovietų okupacijai apsvarstyti. Urbšys tam pritarė ir, kad sumažintų sovietų ir vokiečių žvalgybos dėmesį, į pasitarimą pakvietė tik keturis pasiuntinius: St. Lozoraitį iš Romos, B. Balutį iš Londono, P. Klimą iš Paryžiaus ir J. Šaulį iš Berno, ir paprašė juos pasiūlyti, kokių priemonių reikėtų imtis sovietų okupacijos atveju.

1939 m. spalio 29 d. jie susirinko Paryžiuje (Šaulys dėl ligos neatvyko) ir parengė memorandumą, kurio vienas svarbiausių punktų buvo sovietų okupacijos atveju perkelti Lietuvos vyriausybę į užsienį, o jei tai nepavyktų, paskirti vieną asmenį diplomatinei tarnybai koordinuoti (40 psl.).

Memorandumą Lozoraitis nuvežė į Kauną ir įteikė prez. A. Smetonai. Jam apsvarstyti prezidentūroje įvyko du posėdžiai, dalyvaujant aukštiems pareigūnams, kurie memorandumui pritarė.

1940 m. gegužės mėn. Vokietijai pradėjus puolimą vakarų fronte, imta rūpintis, kad bent vienas pasiuntinybėse dirbantis diplomatas būtų paskirtas vyresniuoju. Po pasitarimų dėl kandidato Urbšys 1940 m. gegužės mėn. 31 d. pasiuntiniams pasiuntė tokią šifruotą telegramą: "Jei čia mus ištiktų katastrofa, tai užsieniuose likusios mūsų diplomatijos šefu laikykite Lozoraitį, pirmuoju pavaduotoju Klimą, antruoju Šaulį" (45 psl.).

Nuo to laiko Lozoraitis buvo laikomas Lietuvos diplomatijos šefu, nors nebuvo gauta jokio paaiškinimo dėl jo kaip šefo pareigų (50 psl.).

1940 m. birželio mėn. sovietų kariuomenei įžygiavus į Lietuvą, o rugpjūčio 3 d. ją priėmus į Sovietų Sąjungą, buvo nutraukta visų pasiuntinybių ir konsulatų veikla ir jų personalui įsakyta grįžti Lietuvon, tačiau pasiuntiniai nepakluso.

1940 m. rugpjūčio 9–12 dienomis Berne įvyko pirmas po okupacijos diplomatų pasitarimas, kuriame buvo apsvarstytos tolimesnės veiklos gairės padėtis Lietuvoje, Tautinio komiteto sudarymas. Sekančio mėnesio 19–25 dienomis Romoje įvyko kitas diplomatų pasitarimas, kuriame buvo sudarytas Tautinis komitetas (88 psl.), svarstytas egzilinės vyriausybės sudarymas, bet to atsisakyta, nes nesitikėta, kad atsiras valstybė, kuri ją pripažintų.

Tautinio komiteto pirmininku buvo pakviestas E. Galvanauskas, kuris 1941 m. birželio 23 d. laišku paprašė K. Škirpą sudaryti Laikiną vyriausybę ir jai vadovauti. Bet tuo metu Lietuvoje sukilimo metu buvo sudaryta Laikinoji vyriausybė, ir Tautinis komitetas niekada nebebuvo sušauktas (98 psl.).

Pasitarime Berne taip pat buvo iškilę Kybartų aktai, kuriuos prez. A. Smetona pasirašė atbuline 1940 m. birželio 15 d. data ir S. Lozoraitį paskyrė ministeriu pirmininku bei pavedė jį pavaduoti (94 psl.).

Kybartų aktais pasinaudoti Lozoraičiui iškilo mintis po prez. A. Smetonos žūties 1944 m. sausio 9 d. Jis pasiūlė pasiuntiniams neoficialiai apie juos painformuoti vyriausybes, prie kurių jie akredituoti, o 1945 m. rugsėjo mėn. jis laišku Jungtinių Valstijų, D. Britanijos ir Prancūzijos vadovams prisistatė kaip Lietuvos min. pirmininkas ir supažindino juos su Kybartų aktais, tačiau jie nieko neatsakė (122 psl.).

1941 m. liepos 14 d. Šveicarijoje susirinkę Lietuvos diplomatai S. Lozoraitis, J. Šaulys, P. Klimas, E. Turauskas ir A. Gerutis svarstė, ar reikia pripažinti laikiną Lietuvos valdžią (114 psl.). Apie ją jie nebuvo gavę jokios informacijos. Lozoraitis pasakė, kad šiuo metu vyksta karas, ir todėl Lietuva negali turėti tikros nepriklausomybės.

1943 m. lapkričio 25 d. buvo sukurtas Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIK), kuris sekančių metų vasario 16 d. laiške Lietuvos pasiuntiniams prisistatė kaip vienintelė politinė vadovybė, kurios nurodymai yra vykdytini (157 psl). Tai sukėlė pasiuntinių nepasitenkinimą, ir K. Škirpa laiške VLIKui 1944 m. balandžio 12 d. pareiškė, kad VLIKas nėra krašto vyriausybė, duodanti pasiuntiniams nurodymus.

Nesutarimams išsiaiškinti 1946 m. liepos 21 d. Berne buvo surengta pirmoji pasiuntinių ir VLIKo veikėjų konferencija. Jos svarbiausias klausimas buvo sudaryti organą, kuris vykdytų vyriausybės pareigas pagal 1922 m. Lietuvos konstituciją. Šis organas 1946 m. lapkričio 12 d. buvo sudarytas ir pavadintas Vykdomąja taryba, kuriai vadovauti buvo pakviestas E. Galvanauskas, o užsienio politika rūpintis – S. Lozoraitis (166 psl.). Tačiau tų pačių metų gale Galvanauskas pasitraukė ir į jo vietą buvo pakviestas V. Sidzikauskas. Taip pat tuo metu ir S. Lozoraitis atsisakė savo pareigų Vykdomojoje taryboje (172 psl.).

1947 m. rugpjūčio 5–18 d. Paryžiuje įvykusioje veiksnių konferencijoje pasiuntiniai iškėlė klausimą, ar Vykdomoji taryba laiko savo vyriausybe. VT pirm. V. Sidzikauskas atsakė, kad vyriausybe ją laikome savo tarpe, o kitur nesireklamuojame (178 psl.).

Iš Paryžiaus, apsilankęs VLIKe, Lozoraitis nuvyko į Berną ir susitiko su Lietuvos pasipriešinimo atstovais užsienyje J. Deksniu ir A. Vokietaičiu, kurie jį supažindino su Vyriausiojo Lietuvos atstatymo komiteto (VLAK) ir Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (BDPS) dokumentais ir išdėstė Lietuvos pasipriešinimo vadovybės pažiūras: pasipriešinimo krašte vadovybė laiko savo vyriausia lietuvių politine organizacija, diplomatinė veikla ir jai vadovavimas priklauso pasiuntiniams, ir jokia išeivių organizacija neturi teisės pretenduoti į tautos atstovavimą ar imtis tokio vaidmens (184 psl.).

VLIKo veikėjai labai pasipiktino, kad jie nebuvo pakviesti į šį pasitarimą arba apie jį informuoti. Todėl 1948 m. liepos 7–9 d. į Baden Badene įvykusį VLIKo ir Vykdomosios tarybos pasitarimą su krašto pasipriešinimo atstovais nei Lozoraitis, nei BDPS užsienio delegatūros atstovas nebuvo pakviesti. Pasitarime VLIKui atstovavo M. Krupavičius, V. Sidzikauskas, J. Kaminskas ir J. Brazaitis, pasipriešinimo Lietuvoje judėjimo – BDPS prezidiumo specialus įgaliotinis Skrajūnas (J. Lukša) ir VLAKo bei BDPS prezidiumo narys J. Deksnys.

Pasitarimo dalyviai liepos 9 d. pasirašė susitarimą, pagal kurį VLIKas ir VT pripažinti kaip

(Nukelta į 3-čią psl.)

SPAUDOS BALSAI

Baltijos kraštai ir Rusija

"Rusija reikalinga Baltijos kraštams" – tvirtina *Nezavisimaja gazeta* š.m. rugpjūčio 1 d. laidoje: "Latvija, Lietuva ir Estija – tai ne Europos pakraščio sritis, už jų – didžiulė Rusijos rinka. Tai dažnai nulemia jų ekonomikos interesus. Be to, jų įstojimas į Europos sąjungą – svarbi psichologinė aplinkybė. Baltijos kraštai savo santykius su Europa jau suformavo ir dabar iškilo santykių su Rusija pagerinimo būtinumas. 'Tilto' tarp Vakarų ir Rytų idėja vyrauja mūsų Baltijos regiono kaimynų politinio elito galvosenoje. Jų atstovai supranta, kad Europos sąjungai Baltijos kraštų įstojimas – tai ne atsitvėrimo nuo Rusijos galimybė, o atvirkščiai, ieškojimai su ja glaudžių ryšių.

Kalbant apie mūsų kaimynų sampratos susiformavimą, pasakytina: pas juos turi išryškėti aiškus supratimas, kad, kol nebus sudaryta pagrindinė (ekonomikos, politikos, kultūros, informacijos) saviveikos sistema su Karaliaučiaus aptvara, abipusio regiono rėmuose bendradarbiavimo klausimo negalima laikyti išspręstu. Nepaisant mūsų susidomėjimo, regiono bendradarbiavimo stiprinimas milžiniškai Rusijai, t.y. 'tilto' idėja, neturi didelės lemiamos reikšmės, nes mes turime pakankamai tiesioginių su ES ryšių galimybių (jų tarpe per Rusijos Baltijos jūros uostus).

Baltijos jūros regionas tampa vienu iš labiausiai kylančių geopolitinių centrų Europoje, ir aišku, kad be Rusijos kaipo integruotos šio regiono dalyvės šis regionas neįgyvendins savo galimybių. Ateityje Baltijos kraštai, saugodami savo bendrą provakarietišką nusistatymą dar atkakliau bandys sutvarkyti ekonominius santykius su Rusija, nes jiems konkrečiai reikia geresnio priėjimo prie Rusijos tranzito, žaliavų ir prekėms rinkos".

Nevieningi Vilniaus lenkai

Vilniaus miesto tarybos Lietuvos lenkų rinkimų akcija po savivaldybės rinkimų perėjo iš dešiniųjų į kairiųjų koaliciją, tačiau du šios frakcijos nariai pasiliko pas dešiniuosius. Kodėl taip įvyko, rašo "atskalūnas" T. Filipowicz š.m. rugpjūčio 5 d. *Kurier Wilenski* laidoje:

"Toks staigus paskutiniu momentu koalicijos partnerių pakeitimas, kuris sukėlė nemažą tautiečių susijaudinimą ir sostinės lietuvių tarpe nemalonų įspūdį, buvo paremtas vieninteliu gan keistu argumentu (naiviesiems), kad tikrumoje ne apskrities valdžia, bet Vilniaus meras A. Zuokas turėjo daugiausia įtakos dėl žemės grąžinimo miesto ribose.

Kaip žinome, šio skubaus ir neapgalvoto sprendimo pasekmė buvo pralaimėjimas mero rinkimuose, kuris savo ruožtu privedė prie svarbių Vilniaus lenkų visuomenei administracijos postų praradimo (tarp kitko, miesto planavimo administracijos direktoriaus pavaduotojo), tarybos kolegijoje ir komitetuose, taip pat seniūnijose ir kituose savivaldybės vykdomosios valdžios židiniuose. (...)

Nenuostabu, kad LLRA populiarumas pastaruoju metu nukrito ligi žemiausio partijų statistikoje lygio. (...) Tuo tarpu, bent kol kas, niekas nenurodo, kad pagrindinis iniciatorius ir pagrindinis naujos koalicijos susitarimo signataras LLRA pirmininkas W. Tomaszewski prisiimtų už pralaimėjimą Vilniuje atsakomybę. Vilniečiai, kurie pasitikėjo LLRA, turi teisę žinoti, kas vyksta ir, reikalui esant, reikalauti atsiskaitymo iš tų, už kuriuos balsavo. Taip pat turi teisę paklausti – kas bus toliau?"

Raudonarmiečių pasitraukimo sukaktis

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. rugsėjo 2 d. laidoje rašo: "Lietuva sekmadienį švenčia dešimties metų iš jos teritorijos sovietų kariuomenės pasitraukimo sukaktį. Tai buvo pirmoji valstybė, kurios teritoriją paliko okupacinė buv. Sovietų Sąjungos kariuomenė. Už metų sovietų kareiviai taip pat paliko Estiją, Latviją ir Vokietiją. Šių sukaktuvių proga sekmadienį vyko kariuomenės paradai, koncertai, proginės parodos.

Paskutinis traukinys su sovietų kareiviais peržengė šio krašto sieną 1993 m. rugpjūčio 31 d. prieš pat vidurnaktį. Pasaulis tai įvertino kaip didelį jaunos valstybės diplomatinį laimėjimą. 'Prie to prisidėjo daug veiksnių. Visų pirma buvo palanki politinė situacija – tautiniai išsilaisvinimo judėjimai vyko kaimyninėse valstybėse. Rusijoje valdžia atiteko Borisui Jelcinui. Pasaulio viešoji nuomonė irgi buvo palanki' – sakė Lenkų spaudos agentūrai seimo Užsienio reikalų pirmininkas, seimo narys Gediminas Kirkilas, kuris prieš 10 metų buvo valstybės saugumo komiteto šefas. Kirkilas pabrėžė, kad svarbų vaidmenį atliko lietuvių tautos solidarumas. '1992 m. birželio mėn. Lietuvoje įvyko referendumas, kuriame apie 80% visuomenės pasisakė už sovietų kariuomenės pasitraukimą. 'Tai buvo derybose su Rusija stiprus argumentas' – pabrėžė Gediminas Kirkilas. **J.B.**

Pasaulio lietuvių jaunimo...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

damos lietuviškas knygas (nes jiems trūksta vadovėlių klasėms). Kitas pavyzdys, kurį Šiaurės Amerikos ir Europos LJS-os minėjo, buvo tas, kad mums visiems kartais sunku pritraukti neaktyvų jaunimą. Retai matome naujų veidų. Tai ir iškilo proga pietų amerikiečiams pasidalinti jų patirtimis, o mums jų pasiklausyti. Jie mums aiškino, kaip įmanoma pritraukti naują jaunimą. Tai tik keli pavyzdžiai, kurie rodo, kaip susibūręs jaunimas gali daug pasiekti.

Nauja Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdyba buvo išrinkta kongreso metu. Jos branduolys – Vokietijoje. Visi atstovai linki jiems sėkmės per ateinančią kadenciją.

Šia proga reiškiu nuoširdžią padėką Kanados lietuviams ir organizacijoms, kurie moraliai ir finansiškai mus rėmė. Be jūsų visokeriopos paramos mums nebūtų buvę įmanoma pasisemti iš kongreso tiek žinių. Per spaudą išgirsite, ką mes, pasaulio lietuvių jaunimas, išmokome kongrese. Atstovai rašys straipsnius laikraščiams. Per ateinančius metus pamatysite mūsų sąjungos kongrese įkvėptų projektų įgyvendinimą. Mes daug ko išmokome kongrese. Noriu pabrėžti, koks jisai svarbus lietuvių kilmės jaunimui pasaulyje. Visi grįžo į savo kraštus daug išgirdę, išmokę, patyrę ir pasiryžę toliau dirbti lietuvybės labui.

Jaunimo stovykla prie Plungės. Kauno moksleivės Eglė Sidabraitė ir Monika Juodytė baigia įrengti tipišką kaimo klėtį. Šalia – G. Paulionienė iš Toronto
Nuotr. G. Paulionienės

Atsiliepiant į laišką

JONAS DAUGĖLA

TŽ 2003 m. 30-31 nr. yra paskelbtas iš Izraelio gautas žydo laiškas. Šiame laiške Abraham Larwe įsakmiai tvirtina, kad Lietuvoje anais laikais plačiai reiškėsi antisemitinės nuotaikos. Jis rašo, kad lietuviai nekentė žydų ir buvo daromi įvairūs išpuoliai prieš žydus, o vokiečiams atėjus į Lietuvą, lietuviai talkininkavo Gestapui naikinant žydus.

Larwe sako, kad jis mokėsi Šiaulių gimnazijoje. O aš irgi ištisus aštuonerius metus mokiausi Šiaulių valdžios berniukų gimnazijoje, tik buvau gerokai vyresnėje klasėje. Tad lyg per miglas prisimenu Larwe, o taip pat prisimenu ir jo bendraklasius – Ivanauską, Domarką ir Sablinską, kurie talkininkavo vokiečiams.

Tik labai gaila, kad Larwe užmiršo, jog kai tik vokiečiai Šiaulių miesto ir apskrities žydus uždarė į lagerį, Šiauliuose susidarė lietuvių komitetas gelbėti žydams arba padėti jiems pakelti sunkų lagerio gyvenimą. Šį komitetą įsteigė ir jam vadovavo žinomas daktaras Domas Jasaitis. Jam pagelbėjo jo žmona Sofija ir žinomo advokato Venclausko dukros Danutė ir Gražina. Komitete dalyvavo ir dar keliolika žinomų šiauliečių.

Šis komitetas surado būdus, nepaisant didelių pavojų, išvogti iš lagerio žydų vaikus. Jie taip pat Šiaulių apskrities kaimuose surado padorių ūkininkų, kurie nepaisydami visų pavojų, sutiko tuos išvogtus vaikus paslėpti savo sodybose, juos maitinti ir globoti. Beveik visi šie žydų vaikai vokiečiams pasitraukus išvažiavo Izraelin. Turbūt taip pat padarė ir pats Larwe. Žinoma, beveik visi šie geradariai šiandien jau ilsisi amžinybėje. Bet dar yra žydų, kurie palaiko artimus ryšius su jų palikuonimis, o, be to, juk Izraelio valdžia ir mūsų Prezidentas yra net kelis šimtų šių gelbėtojų apdovanoję pažymėjimais ir žmogaus gelbėtojo medaliais. Tad kaip Larwe gali tvirtinti, kad lietuviai tik pagelbėjo vokiečiams naikinti žydus ir tik koks vienas prisidėjo prie gelbėjimo?

Nors Šiauliuose tuo metu buvo ir žydų gimnazija, bet atsirasdavo žydų, kurie savo vaikus leisdavo mokytis į mūsų gimnaziją. Ir mano klasėje buvo žydas Rosentalis. Jis buvo labai draugiškas ir malonus klasės draugas ir artimai draugavo su mumis visais. Jis suorganizavo labai gerą krepšinio žaidėjų komandą, jai vadovavo ir jos išvykoms.

Bet taip pat mūsų klasėje, tik komerciniame skyriuje, buvo Gencas. Jis laikėsi labai nuošaliai ir buvo labai nemalonus. Vokiečiams užėmus Lietuvą, aš buvau perkeltas dirbti į Vilniaus "Pienocentrą". Atvažiavęs į Vilnių, labai nustebau, kai sužinojau, kad Vilniaus žydų geto komendantu yra mano klasės draugas Gencas. Bet dar labiau nustebau, kai pakalbėjęs su žydais išgirdau, kad Gencas yra labai žiaurus komendantas ir tiesiog kankina žydus. Jeigu kuriam žydui pavykdavo kuriuo nors būdu gauti kiek maisto, tai Gencas juos tikrindavo prie vartų ir visą maistą atimdavo. Jis su žydais elgdavosi daug žiauriau nei vokiečiai gestapininkai.

Vilniuje "Pienocentras" turėjo didelius kelių aukštų šaldytuvus. Gautą sviestą darbininkai turėdavo ant savo pečių sunešti iš traukinio vagonų į šaldytuvo kameras. Darbas buvo labai sunkus ir būdavo sunku gauti darbininkų. Kreipiausi į vokiečius. Vokiečių komendantas šiam reikalui atsiuntė žydų komandą. Mūsų sandėlio vedėjai žydus kiek pamaitindavo ir dar įdėdavo į kišenes kelis gabalėlius sūrio ar kokio kito gaminio. Mūsų vartų sargai buvo prikalbinti per daug kruopščiai išeinančių žydų nekratyti. Bet už tai jie skundėsi, kad juos prie geto vartų tikrins Gencas ir viską atims ir dar apkuls.

Jie man aiškino, kad kai tik vokiečiai pasitrauks iš Vilniaus, tai jie Vilniaus aukštėje pirmoje eilėje pakars ne vokiečių komendantą, bet savo tautietį Gencą...

Kražių šventovė Nuotr. M. Kavaliausko

Lietuvos diplomatija užsienyje

(Atkelta iš 2-ro psl.)

užsienyje vadovaujantys organai, turintys tiesę užsienyje sudaryti Lietuvos vyriausybę be krašto pritarimo (187 psl.).

1950 m. liepos 23 d. su Lozoraičio ir britų žvalgybos žinia buvo sudaryta slapta lietuvių pasipriešinimo užsienio tarnyba "Dubysa", kurią kontroliavo ir finansavo britų žvalgyba (199 psl.). Beveik visi "Dubysos" nariai priklausė 1950 m. rugsėjo 8 d. įsteigtai Lietuvos rezistencinei santarvei (LRS), kuri pripažino krašto primatą, o užsienyje Lietuvos diplomatinės tarnybos autoritetą. VLIKas kaltino LRS vieningo darbo trukdymu (199 psl.).

Tuo metu iškilo įtarimas, kad 1949 m. į Lietuvą grįžęs J. Deksnys yra pakliuvęs į sovietų rankas, tačiau tuo netikėjo nei LRS, nei Lozoraitis.

1955 m. VLIKui persikėlus į Jungtines Valstijas ir į jį atėjus naujų veikėjų, jo santykiai su Lozoraičiu sunormalėjo. Memorandumus Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoms Lozoraitis pasirašydavo kartu su VLIKo pirmininku.

1983 m. gruodžio 24 d. S. Lozoraičiui mirus, jo pareigas, kaip diplomatijos šefo, perėmė St. Bačkis, pasiuntinybėje Vašingtone dirbęs reikalų patikėtiniu. Po ketverių metų jis atstovo pareigas perdavė Stasiui Lozoraičiui jaunesniajam, kuris pasiuntinybėje dirbo nuo 1983 metų ir buvo Lietuvos atstovu prie Šventojo Sosto, o sau Bačkis pasiliko diplomatijos šefo pareigas. 1988 metais jis persikėlė į Paryžių, kur jis neoficialiai buvo laikomas Lietuvos atstovu.

Po 1991 metų pučo Sovietų Sąjungoje įvairioms valstybėms ėmus pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, Bačkis tų metų rugsėjo 6 dieną laišku pranešė Lietuvos užsienio reikalų ministeriui A. Saudargui, kad jis baigė eiti Lietuvos diplomatijos šefo pareigas; tuo ir buvo užbaigta Lietuvos diplomatų egzilinė veikla.

Knygoje pateikiami atskiri rašiniai apie pasiuntinybių finansavimą (250-266 psl.) bei jų personalo atnaujimimą (266-271 psl.), diplomatinį atstovavimą Paryžiuje (272-290 psl.) ir apie pasiuntinybės prie Šventojo Sosto išlikimą (291-299 psl.).

Knygos pradžioje įdėti ambasadoriaus Kazio Lozoraičio ir ambasadoriaus Vytauto Dambravos pasisakymai, o jos gale įdėtas ilgas šaltinių sąrašas, dokumentų tekstai ir knygos santrauka angliškai.

Laurynas Jonušauskas, *LIKIMO VEDAMI*. Lietuvos diplomatinės tarnybos egzily veikla 1940-1991. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Vilnius, 2003 m., 410 psl.

Atgimsta suvargę Kražiai

Rugpjūčio 15-17 dienomis, kartu Kražių šventovėje švenčiant Žolinę bei tradicinius Švento Roko atlaidus, buvo minimas Kražių 750 metų jubiliejus

LINA LELIUKIENĖ,
Kražių kultūros centro direktorė

Kražiai, Kražiai, Kražiai – mirgėjo Lietuvos žiniasklaida. Ir neveltui. Šiemet Kražiuose surengtas medžio drožėjų simpoziumas "Kražių kelias", kuriam vadovavo vienas iškiliausių Lietuvos medžio meistrų prieniškis Algimantas Sakalauskas. Per dešimt prabangių medžio skulptūrų pasiliks kaip dovana miestui. Antrąkart vykstanti grigališkojo choralo ir Bažnyčios tradicijų studijų savaitė parodė didžiulę brandą – paskaitas skaitė bei koncertavo muzikos pasaulyje autoritetingi vardai. Aukščiausio lygio meno renginių eilėje pasirodė išeivijai gerai pažįstamo Mindaugo Kavaliausko kartu su grupe "Rut Rut" sukurtas filmas iš fotografijų *Daugiau nei 750 Kražių portretų*, kurio premjera įvyko Kražiuose rugpjūčio 15 dieną ir buvo sutikta griausmingais plojimais. Rugpjūčio 16 – jubiliejaus dieną savo atvykimu pagerbė nemažas pulkelis politikų bei elito atstovų: premjeras Algirdas Brazauskas su žmona, seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas, kultūros ministerė Roma Žakaitienė, susisiekimo ministeris Z. Balčytis, "bajorų bajorė" Lietuvos Karališkosios bajorų sąjungos vadovė Undinė Nasvytytė, Varnių muziejaus direktorius A. Ivinskis ir daugelis kitų.

Pasiruošimas truko ilgai

Kražių parapijos klebonas kun. Alionidas Budrius tapo atgimstančio Kražių gyvenimo varikliu. Jo bei jo bendražygių iniciatyva ir aktyvumas verčia tautiečius atidžiau ir vis dažniau pažvelgti į Kražius. Kražiai "pajudėjo" atgimimo link A. Budriui atvykus klebonauti į Kražius 1996 m. Jo dėka Kražiuose ėmė burtis bendruomenė, chorai. Atgijo vienas gražiausių Kražių pastatų – klebonija. Laiku sukrutusi vietos valdžia bei įsikūręs Kražių paveldo atstatymui remti fondas iki jubiliejaus atnaujino Kražių kolegiją, kuri dabar primena tikrą prabangų rūmą, o ne praeities griuvėsį.

Gerokai padirbėta ir ties naujo Kražių įvaizdžio formavimu. Išleisti reklaminiai lankstinukai, internetinis puslapis www.kraziai.lt. Abiejų autorius – menotyrininkas ir fotografas Mindaugas Kavaliauskas.

Neišvengiama šiuolaikinių Kražių gyvenimo tema – Bažnyčios tradicijų ir grigališkojo choralo vasaros mokykla *Ad Fontes*, sušaukusi minias jaunų žmonių į Kražius. Organizuojama Vilniaus šv. Kazimiero grigališkojo choralo studijos (Sorbonos patristikos doktoranto Mindaugo Kubiliaus bei choralo studijos vadovės Ž. Stonytės), Kražių kultūros centro (direktorė Lina Leliukienė) ir Kražių parapijos organizuojamas renginys vyksta jau antrus metus (prieš tai panašios stovyklos vyko Kretingoje). Tai studijų stovykla, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas grigališkojo choralo, seniausio Katalikų Bažnyčios giedojimo puoselėjimui.

Mokymas vyko trimis lygiais (pradedančiųjų, choristų ir kantorių), labiau patyrę giedojime klausosi teologijos, Lietuvos kultūros istorijos ir kitų kursų. Šiemet stovyklos dėstytojai – prof. Godehard Joppich iš Vokietijos, vienas didžiausių Europos choralo autoritetų, lektorius dr. Uwe Lang CO iš Londono (*Bažnyčios tėvų mistagogija*), dr. Mantas Adomėnas iš Kembridžo (*Pilietiškumas Lietuvos visuomenėje*), prof. Eugenija Ulčinaitė, Ona Daukšienė iš Vilniaus universiteto (*Kražiai ir M. K. Sarbievijus*).

Kražių portretas

Ką jau bekalbėti apie dokumentinę parodą *Kražių portretas*, kurios autorius – žinomas fotografas ir menotyrininkas Mindaugas Kavaliauskas bei jo žmona sociologė Kristina Jūraitė. Daugiau kaip metus fotografavęs miesto gyvenimą bei kaupęs garsinę medžiagą, autorius teigia išfotografavęs apie puskilometrį fotojuostos. Žinoma, ne tai svarbiausia. Fotografijose įamžinti esminiai Kražių pasikeitimai: šventovės, kolegijos prisikėlimas, kultūrnamis ir vietoje jo atsiradusi nauja aikštė. Jeigu portretas, svarbiausia žmogus... Kražių portretas – gyvos bendruomenės galerija, kurioje sustojęs laikas. Jau trys dažnų fotografijų herojai išėję amžinybėn: kun. Stanislovas Letukas, Mindaugo fotografijoje juokais prigulęs su žvake rankoje, mūsų "šventoji" – apie 10 kilometrų į šventovę pėsčia eidavusi šimtametė Peldūnienė, sėdinti ant savo lovos, darbininkas Vytautas.

2003 m. kovo mėnesį pradėjusi savo kelionę aplink Lietuvą Vilniaus fotografijos galerijoje paroda ją užbaigs 2004 m. prestižinėje Vilniaus "Prospekto" galerijoje. Rugsėjo pradžioje Kražių portretas pasirodys Klaipėdos Menininkų namuose. Interneto puslapis www.mikas.lt, virtualiai pristatantis projektą, išrinktas tarp geriausių kultūros kategorijoje. Kažin, ar Kražių jubiliejus sutraukė tiek lankytojų, kiek jų apsilanko Kražių portreto parodose bei interneto svetainėje...

Jubiliejaus diena

Oficiali Kražių 750 m. jubiliejaus diena – rugpjūčio 16 prasidėjo Mišiomis Kražių šventovėje. Po jų Kražių klebonijoje klebono iniciatyva buvo atidaryta autentiškų knygų, kadaise naudotų Kražių kolegijoje, paroda. Sumą šventovėje aukojo vyskupas Eugenijus Bartulis. Gražiai pasireiškė Šiaulių choras "Polifonija" ir pučiamųjų instrumentinis orkestras "Trimitas". Po pamaldų šventės dalyviai patraukė Kražių kolegijos ir jos aikštės link, kur kaip tik tuo momentu atvyko oficialieji minėjimo svečiai: premjeras Algirdas Brazauskas su žmona, kultūros ministerė Roma Žakaitienė ir kiti.

Seimo narys ir Kražių atstatymui remti fondo pirmininkas Zenonas Mačernius, pradėjęs iškilmingą minėjimą pasidžiaugė, jog "vyskupas pasistengė", kad minėjimo metu oras būtų puikus. Už tai padėkojo Šiaulių vysk. Eugenijui Bartuliui. Premjeras nepraleido progos pažymėti Kražių svarbos Lietuvos istorijoje ir to, kad Kražių kolegijoje mokėsi ne tik bajorų, bet ir valstiečių vaikai. Visuomet jauna bei žavi Undinė Nasvytytė, parodžiusi ranka į įspūdingą Kražių kolegijos pastatą visiems priminė, kad ne kas kitas, o bajorai, statė bažnyčias ir šią kolegiją. Be to, jei jau švenčiame Mindaugo karūnavimo jubiliejų, pasakytina, jog keli bajorai buvo išvažiavę parvežti karaliaus Vytauto karūnos. Kražių įžymybė Juzefa priminė premjerui Algirdui Brazauskui, kad šalia dvasinių vertybių reikia ir materialaus pagrindo. Susisiekimo ministeriui p. Balčyčiui, daug prisidėjusiam prie kolegijos aikštės grindinio padengimo (dar prieš kelis mėnesius čia tvyrojo molis...) ne kartą juokais priminta, kad Kražiams reikia ir kelio...

Naujasis Kražių veidas išeivijai

Kun. A. Budrius leidžiasi į piligrimystę po JAV. Jis skelbs žinią apie 110 metų Kražių skerdynių – mūsų tautiškumo ir tikėjimo užgrūdinimo sukaktį. Lapkričio mėnesį planuojame iškilmingame minėjime tikimasi sulaukti prezidento Rolando Pakso bei kitų garbių svečių Kražiuose tikinčiųjų dėmesio šiai dvasinei šventei.

Šiemet kun. A. Budrius pristatys tautiečiams naująjį Kražių veidą – nuveiktus darbus, kurių šiemet itin daug. Gausių išeivijos aukotojų bei didelio triūso dėka atgimsta Kražių, Europos istorijos, lietuvybės paminklai. Kražių šventovėje jau švyti akinamai balta didžiojo altoriaus dalis, jo apvaliame Malaizijos raudonmedžio rėmo lange – auksu "atgijęs" balandis, simbolizuojantis Šventosios Dvasios nusileidimą...

P. Aleksandro ir Uršulės Šnelių, Christian Narkiewicz-Laine ir kitų aukotojų dėka bei kunigo Budriaus jėgomis nuo visiško suirimo išgelbėtas ir šventovę jau puošia restauruotas didžiojo altoriaus paveikslas "Šv. Benediktas ir šv. Skolastika pagerbia Švč. Mergelę Mariją" (XVII š. IIp.–XIX š., autorius nežinomas), kurio atgaivinimo darbai dėl lėšų stygiaus ir preciziško darbo lėto tempo truko ilgai.

Kun. A. Budriaus draugo ir bendražygio Mindaugo Kavaliausko bendra iniciatyva jau veikia tinklalapis www.kraziai.lt, pristatantis (kol kas tik) Lietuvai Kražius. Šį projektą tikimasi išplėsti iki tarptautinio, keliomis kalbomis parodyti Kražius, parapiją, istoriją, nuveiktus darbus, ateities planus, pateikti žinias apie piligrimystes bei turizmą Kražių krašte.

Jau tariamasi, kur kun. Budriaus vizito metu Čikagoje, Niujorke, Toronte, Bostone, Los Angeles galėtų būti rodomas Mindaugo Kavaliausko kartu su grupe "Rut Rut" sukurtas filmas *750 Kražių portretų*. Filmo premjera Kražiuose rugpjūčio 15 d. buvo sutikta ovacijomis! Nors filmas sukurtas vien iš fotografijų, veiksmo, intrigos čia netrūksta. Filmas suskirstytas į eilę temų, kurių kiekviena atitinka abėcėlės raides. Garso takelyje – grupės "Rut Rut" muzika bei kražiškių pasakojimai.

Nors daugelis istorijų prasideda nuo A, šio filmo veiksmas prasideda nuo Č. Atspėkite... Taip, nuo Čikagos! Nuo pirmojo pakvietimo į Kražius – lemtingo kunigo Alionido Budriaus susitikimo su Mindaugu Kavaliausku – būsimu *Kražių portreto* autoriumi Čikagoje, paskutinį vakarą Amerikoje prieš studijas Šveicarijoje 2000 m. spalio 14 d. vakarą Algimanto Kezio galerijoje.

Kražių 750 metų jubiliejaus šventėje š.m. rugpjūčio 15-17 d.d. dalyvavo daug žymių asmenų. Nuotraukoje matome Lietuvos respublikos ministerį pirmininką ALGIRDĄ BRAZAUSKĄ su žmona, Šiaulių vyskupą EUGENIJŲ BARTULĮ ir kt. **Nuotr. M. Kavaliausko**

ONTARIO PROVINCIJOS RINKIMAI
SPALIO 2, KETVIRTADIENĮ

ELECTIONS ONTARIO

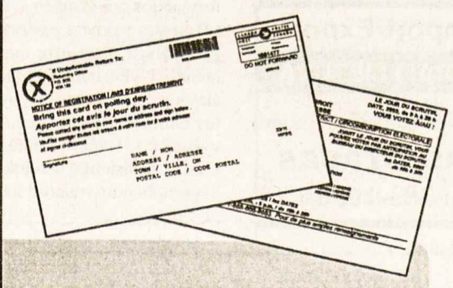

Taip atrodys jūsų registracijos kortelė. Atsineškite ją eidami balsuoti.

BALSAVIMO TEISĖ

Balsavimo dieną jūs turite:
- būti 18 metų amžiaus
- turėti Kanados pilietybę ir
- gyventi Ontario provincijoje

Asmenys, kurie iki rinkimų dienos jau dvejus metus nebegyvena Ontario provincijoje, dar gali balsuoti. Dėl papildomos informacijos prašome mums paskambinti.

REGISTRACIJOS KORTELĖ

Jei turite teisę balsuoti, tačiau negavote registracijos kortelės iki rugsėjo 20 d, jūsų vardo dar gali nebūti Balsuotojų sąraše.

Prieš rinkimų dieną - galite įrašyti savo vardą Balsuotojų sąraše užpildant balsuotojo pažymėjimą (Certificate to Vote) ne vėliau kaip iki **spalio 1**, trečiadienio, 8 val. vakaro.

Rinkimų dieną - galite užsiregistruoti ir balsuoti, jei rinkimų atstovams pateikiate galiojančius asmens dokumentus.

Dėl papildomos informacijos kreipkitės į savo apylinkės rinkimų būstinę.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Jei pageidaujate tikslesnės su rinkimais susijusios informacijos, kreipkitės į savo rinkimų būstinę nuo pirmadienio iki šeštadienio tarp 10 val. ryto ir 8 val. vakaro.

Informacija teikiama:
- interneto tinklalapyje, kur yra surašyti visi adresai ir telefono numeriai
- paskambinus "Directory Assistance" ir paprašius "Elections Ontario", įvardijant jūsų rinkiminę apylinkę.

Prašome teirautis, jei jums dar nėra žinoma jūsų rinkiminė apylinkė

TELEFONAI
1.888.ONT.VOTE
(1.888.668.8683)
TTY: 1.888.292.2312
(kurtiesiems ir silpnai girdintiems)

EL. PAŠTAS
info@electionsontario.on.ca

INTERNETO TINKLALAPIS
www.electionsontario.on.ca

Jei turite draugų ar šeimos narių, kuriems yra sunku skaityti, prašome juos informuoti apie ši skelbimą.

JŪSŲ INFORMACIJAI

ELECTIONS ONTARIO
A non-partisan Agency of the Legislative Assembly

CON/38

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PRADĖJO MOKSLO METUS

Rugsėjo 1 d. bendrojo lavinimo mokyklose, prie kurių pirmą kartą plevėsavo valstybės vėliavos, mokslo metus pradėjo per 565,000 moksleivių. Beveik 1,950-yje mokyklų – pradinių, pagrindinių, vidurinių mokyklų ir gimnazijų dirba 48,000 pedagogų. Šiemet mokslus pradėjo 38,000 pirmaklasių – 2,000 mažiau, negu pernai.

NETEISĖTAI AUGINA AGUONAS

Lietuvos ryto žurnalistai Vilkaviškio rajone, šalia Dabrovolės kaime esančio piliakalnio rado Lietuvoje draudžiamų auginti aguonų plotus. Rugpjūčio 22 d. reportaže teigiama, jog aguonos auginamos viename 5-6 arų plote ir antrame netoli esančiame, kelis kartus didesniame, netoli tvenkinio piliakalnio papėdėje. Aguonas auginanti ūkininkė Genovaitė Karnickienė prisipažino tai daranti, nes norinti prisidurti prie pensijos, jas tikisi parduoti turguje prieš Kalėdas. Ji teigė, kad "jos aguonos niekada nėra sudominusios po kaimus klajojančių narkomanų ar opijaus žaliavos ieškotojų". Policijai atvykus patikrinti, aguonų laukai jau buvo suarti.

SUMAŽINTOS MAISTO KAINOS

ELTA/LGTIC žiniomis, pernai vartotojams maisto produktų kainą daugiau kaip 5% sumažino konkurencija. Tai įrodė Konkurencijos tarybos atliktas mažmeninės prekių apyvartos tyrimas. Didžiausias mažmeninės prekybos tinklas Lietuvoje yra UAB "VP Market". Bendra jos rinkos dalis pernai sudarė 22.4%. o maisto prekių grupėje – 34.5%. Jos apyvarta maisto prekių grupėje sudaro 81% bendrovės mažmeninės prekių apyvartos. "IKI" prekybos tinklo – 86%, "RIMI Lietuva" – 80%, "Norfos mažmena" – 85% ir "Aibės mažmena" – beveik 80%. Tarybos išvadas parėmė Statistikos departamento duomenys apie prekių ir paslaugų kainų pokyčius 2002 metais – maisto produktų ir nealkoholinių gėrimų kainos, palyginti su 2001 m. sumažėjo 5.3%.

TREJI METAI FONDUI

Valdovų rūmų paramos fondo trejų metų veiklos sukaktis buvo paminėta rugsėjo 9 d., pagerbti jo rėmėjai. Per tuos trejus gyvavimo metus fondas sulaukė paramos iš daugiau kaip 39,000 aukotojų. Renginyje buvo įteikti padėkos ir statytojų diplomai naujausiems rėmėjams bei fondo bičiuliams. Pristatytas naujas fondo revizorius "PricewaterhouseCoopers", su kuriuo pasirašyta paramos sutartis. Fondo tikslai yra remti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų Vilniaus Žemutinėje pilyje atkūrimą, siekti, kad atkurti Valdovų rūmai veiktų kaip "svarbiausias lietuvių tautos valstybingumo, istorijos, kultūros, švietimo ir meno centras". Tikimasi, kad po metų pietinę dalį ties Katedros aikšte jau dengs stogas. Valdovų rūmai turėtų būti visiškai atkurti iki 2009 m. – Lietuvos vardo paminėjimo pirmojo tūkstantmečio sukakties, rašoma pranešime spaudai.

VEIKLA PRIEŠ D-6

Moksleiviai Lietuvoje, net ekologinės apsaugos grupuotės ir jų rėmėjai Rusijoje skelbia veiklą prieš Rusijos "LUKoil" žadėtą naftos gavybos projektą Baltijos jūroje, telkinyje "D-6". Naftos telkinio gavyba 22 km nuo Kuršių nerijos pakrantės kelia didelę grėsmę Baltijos jūrai, jai artimai Neringai ir jos gyventojams. BNS žiniomis, nuo rugsėjo 11 d. protestai ir informaciniai renginiai vyks Voroneže, Vladimire, Jekaterinburge, Nižnyj Novgorode, Oriole, Rostove prie Dono, Riazanėje. Rugsėjo 12-13 d.d. Rusijos ekologijos organizacijų atstovai susirinko į tarptautinę konferenciją Karaliaučiaus srityje prie Kuršių nerijos parko. Žaliųjų ir Lietuvos konservatorių surengta protesto demonstracija vyko prie "LUKoil" degalinės rugsėjo 3 d.

LIKS AFGANISTANE

Lietuvos kariuomenės specialiųjų operacijų pajėgų eskadronas liks dalyvauti antiteroristinėje veikloje Afganistane ir trečiajai kaitai, rašo BNS, nes to pageidauja sąjungininkai. Krašo apsaugos ministerio Lino Linkevičiaus teigimu, gauta atsiliepimų ir vertinimų apie Lietuvos karius Afganistane, kur "išliko mūsų pajėgų poreikis". JAV vadovaujamoje misijoje "Tvirta Taika" ("Enduring Freedom") nuo gegužės mėnesio dalyvauja antrasis 40-ties Spec. operacijų karių eskadronas. Šiuo metu į 13 tarptautinių tarnybų, įskaitant Balkanus ir Iraką, yra išvykęs 271 Lietuvos karys. Šiais metais visų tarptautinių misijų finansavimas nesiekia 20 mln. litų. **RSJ**

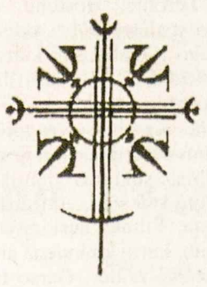

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemės Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

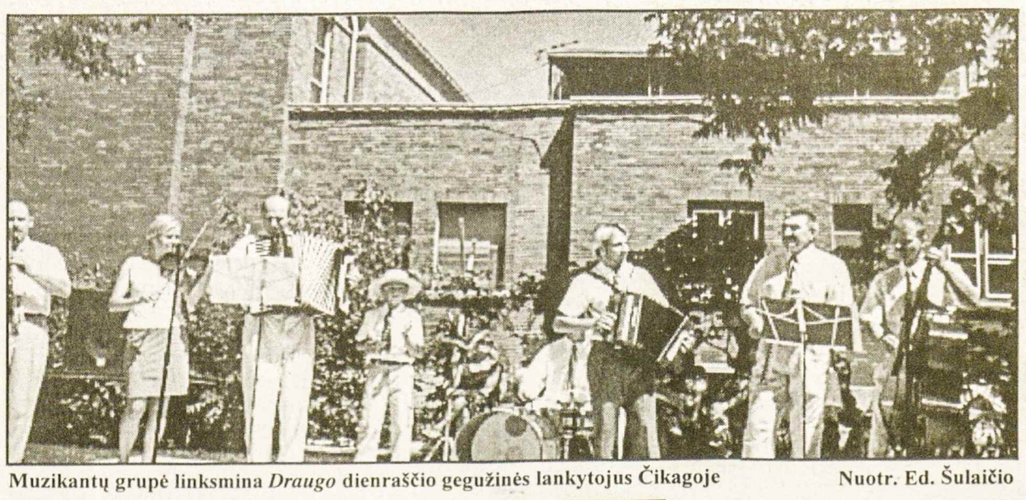

Muzikantų grupė linksmina *Draugo* dienraščio gegužinės lankytojus Čikagoje Nuotr. Ed. Šulaičio

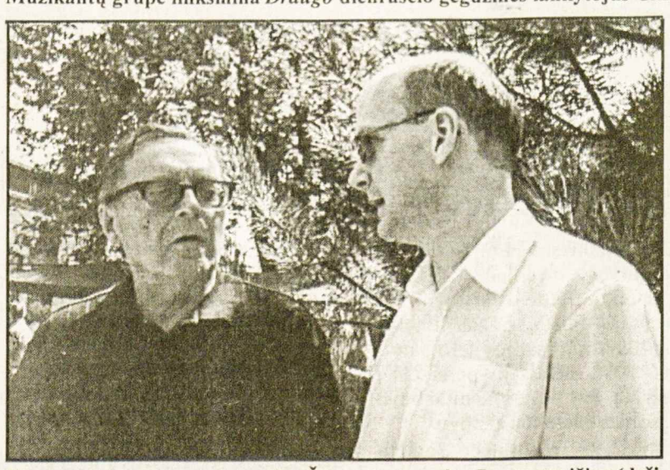

Naujasis Lietuvos gen. konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius (dešinėje) dienraščio *Draugo* gegužinėje kalbasi su Lietuvos garbės konsulu Vaclovu Kleiza Nuotr. Ed. Šulaičio

Metinė "Draugo" gegužinė

EDVARDAS ŠULAITIS

Jeigu ankstesniais metais tradicinių dienraščio *Draugo* rengiamų gegužinių metu Čikagoje slankiodavo juodi debesys ir krisdavo didesni ar mažesni lietaus lašai, tai rugpjūčio 10 d. visą dieną švietusi saulė nekliudė linksmai ir nuotaikingai pramogauti *Draugo* pastato kieme ir Tėvų marijonų sodelyje Čikagoje.

Čia jau prieš pietus rinkosi žmonės, ypač tie, kurie dar norėjo dalyvauti Mišiose Marijonų vienuolyno koplyčioje. Tuoj po Mišių prasidėjo ir kitos gegužinės linksmybės: atsidarė maisto ir gėrimų bufetai, prekybininkai pradėjo savo prekybą įvairiais reikmenimis, pasklido dainų bei muzikos garsai.

Gegužinės metu būta pramogų dideliems ir mažiems. Pastariesiems buvo surengtas piešinių ant asfalto konkursas, kuriame dalyvavo 24 jaunuoliai. Jaunuosius taip pat linksmino nuolatinis juokdarys Vytautas Vizgirda iš Auroros, kuris neseniai už panašius darbus gavo Auroros miesto mero apdovanojimą.

Meninė dalis buvo gana ilga ir įdomi. Ją vedė Ligija Tautkuvienė. Programoje pasirodė jos pačios vadovaujamos Meno mokyklėlės mokiniai bei mokytojai. Taip pat čia dainavo kvartetas – Dainius Kugauda, Jūratė Grabliauskienė, Loreta Umbrasienė, Jolanta Banienė, grojo stambus instrumentinis vienetas ir kt.

Netrūko ir sveikatos tikrintojų: tai dr. Jonas Adomavičius, dr. Petras Rasutis, naujai iš Lietuvos atvykusi gydytoja Daiva Juzėnienė ir kiti. Taip pat paslaugas teikė ir "Holy Cross" ligoninės darbuotojai, odos ligų specialistas dr. Kastytis Jucas.

Prie prekystalių teko matyti visuomenės veikėją Kazį Laukaitį, čia pardavinėjusį jo paties bičių suneštą medų. Didelį stalą muzikinėmis kasetėmis buvo apkrovęs lietuvių radijo programos vedėjas Raimundas Lapas.

Į gegužinę buvo sugužėję lietuvių ne vien iš Čikagos, bet ir iš kitų vietų. Tolimiausias svečias buvo *Draugo* knygyno buvęs vedėjas, dabar gyvenantis Lietuvoje Kazimieras Rožanskas. Sutikome tautiečių ir iš JAV rytinio krašto: tokių tarpe buvo įvairių organizacijų veikėjas, *Amerikos lietuvio* artimas bendradarbis Laurynas Misevičius. Tačiau šiemet gegužinė sutraukė mažiau lankytojų negu ankstesniais metais.

Dienraštis *Draugas* gyvuoja jau 94 metus. Neseniai išleista *Lietuvos rekordų knyga* šį leidinį mini kaip seniausiąjį, bet kur dar tebeeinantį lietuvišką laikraštį. Reikia manyti, kad jis galės švęsti savo 100-ją sukaktį, nors paskutiniu laiku jo tiražas mažėja. Naujai į šį krašto atvykstantieji galėtų padidinti skaitytojų būrį.

Paremkite *Tėviškės žiburius* auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *TŽ leidėjai*

Lietuvių kalbos saloje

Nauji mokslo metai Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje

Mažoji lietuvių kalbos sala Europoje - Vasario 16-sios gimnazija – rugsėjo 1-ąją dieną pradėjo naujuosius mokslo metus. 9.30 val. mokiniams, tėvams ir mokytojams susirinkus gimnazijos vėliavos aikštėje, buvo pakeltos Lietuvos, Vokietijos ir Europos sąjungos vėliavos. Vėliau miestelio katalikų šventovėje vyko ekumeninės pamaldos, kurias atliko gimnazijos kapelionai evangelikų kun. R. Fuhr ir katalikų kun. A. Kelmelis. Maldos ir giesmės buvo skaitomos ir giedamos lietuvių ir vokiečių kalbomis.

Šventinis mokslo metų atidarymas vyko mokyklos bendrabučio salėje. Gimnazijos direktorius pasveikino senus ir naujus mokinius, mokytojus bei svečius. Šia proga jis pristatė naują direktoriaus pavaduotoją Irena Grevienę, atvykusią iš Lietuvos. Ji pareigas perėmė iš Ronaldo Tesnau, kuris gimnazijoje dirbo 20 metų. Jis ir išėjęs į pensiją mielai sutiko toliau dėstyti vokiečių kalbą. Į pensiją taip pat išeina mokytojas ir bendrabučio auklėtojas Vilius Lemkis, kuris 25 metus dirbo gimnazijoje. Jo pareigas perims sporto ir geografijos mokytojas Arūnas Tauras.

Direktorius ypač džiaugėsi, kad šiais metais gimnazijoje mokysis 203 mokiniai. Norinčiųjų mokytis Vasario 16-tosios gimnazijoje buvo ir daugiau, tačiau šiuo metu mokykla negali bendrabutyje apgyvendinti daugiau mokinių. Pernai gimnazijoje mokėsi 186 mokiniai. Šiais metais naujai atvyko 21 mokinys iš Lietuvos ir 22 mokiniai iš Vokietijos. Gimnazijos direktorius pabrėžė, kad lietuviai, gyvenantys Vokietijoje, nori, jog jų vaikai išmoktų arba toliau mokytųsi gimtąją kalbą. O tai, kad ir Vokietijos piliečiai labai noriai leidžia savo vaikus į mūsų gimnaziją, tik rodo augantį mūsų gimnazijos gerą vardą ir kompetenciją. Vaikai, atvykstantys tęsti mokslų mūsų gimnazijoje iš Lietuvos respublikos mokyklų, ateityje tikrai taps politinių, ekonominių ir kultūrinių ryšių puoselėtojais tarp Vokietijos ir Lietuvos. Tai itin svarbu mūsų mažos valstybės ateičiai Europos sąjungoje.

Toliau direktorius priminė mokiniams, kad vasaros atostogos jau praėjo ir jie visi čia susirinko mokytis. Gimnazijoje reikia ne tik gerai ir stropiai mokytis, bet ir laikytis bendrabučio elgesio taisyklių. O laisvalaikio metu mokiniai galės lankyti gausybę užsiėmimų: choro, orkestro, šokių grupės, sporto užsiėmimai, skautų ir ateitininkų grupės. Direktorius pasakė, kad dažniausiai tie mokiniai, kurie gerai mokosi, būna aktyvūs ir popamokinėje veikloje, todėl jis dar kartą palinkėjo visiems būti aktyviais ir gerais mokiniais.

Kaip ir kiekvienais metais, gimnazijos abiturientai pasveikino mūsų mažuosius penktokus, kurių šiais metais susirinko 16.

Vėliau mokiniai buvo supažindinti su mokytojais ir klasių auklėtojais. Po gražios šventės klasių auklėtojai su savo mokiniais bendravo klasėse. **V16g ing.**

Wasaga Beach, Ont.

PADĖKA

Nuoširdi padėka Vasagos "Bočių" chorui už surengtas mūsų namo įkurtuves ir visiems, kurie prisidėjo prie dovanos.

Ypatinga padėka kun. Vytautui Staškevičiui už namo pašventinimą. Negalima pamiršti choro seniūnų – Onutės Senkienės ir Romo Dudos, kurie mus sveikino, vedė gražias dainas bei kupletus.

Dar kartą nuoširdus ačiū visiems – **Algis ir Vanda Ulbinai**

Hamilton, Ont.

HAMILTONO SPORTO KLUBAS "KOVAS" išrinko naują valdybą: pirm. Arūnas (Ronnie) Antanaitis, tel. 905 526-7422; vicepirm. Rūta O'Grady (Vaitonytė), tel. 905 524-0717; ižd. Audrius Stonkus; registracija – Jonas Čebatorius; narys – Peter Otto; patarėjas – Arvydas Šeštokas, su didele patirtimi pirmininkavęs "Kovo" klubui 10 metų iš eilės. Revizijos komisija: Arvydas Šeštokas ir Jonas Rickus. Garbės teisėjai: Zenonas Stanaitis ir Zosė Rickienė.

Visi sportininkai ir norintys žaisti krepšinį vaikučiai nuo 5 metų amžiams registruojasi šeštadieniais – rugsėjo 20, 27 d.d. ir spalio 4 d. nuo 2–5 v.p.p. Westdale gimnazijoj (H. School), 700 Main St.W., (kampas Longwood Rd. S.). Įėjimas iš kiemo (autoaikštės). Treniruotės prasidės rugsėjo 20 d., 2 v.p.p. – vyrams, moterims ir jauniams, o vaikučiams rugsėjo 27 d., 2 v.p.p. Daugiau informacijos teikia "Kovo" pirmininkas ir vicepirmininkė. **Koresp.**

PAGERBDAMI PRANĄ SAKALĄ jo 90-mečio proga, Kanados lietuvių fondui aukojo: $25 – D. M. Jonikai; $20 – T. A. Žebertavičiai (Delhi), Jonas Stankus, Elvyra Bajoraitienė, Albina Didžbalienė, A. P. Armonai, Zenonas Čečkauskas, A. G. Skaisčiai, S. J. Miškiniai; $15 – M. Vaitonienė, Z. Vainauskienė; $10 – D. Garkūnienė.

Kanados lietuvių fondas dėkingas už aukas. **jgs**

London, Ont.

ŠILUVOS MARIJOS PAPRAPIJOS ŠVENTĖ atšventėme rugsėjo 7 d. Klebonas kun. K. Kaknevičius šv. Mišias aukojo už šios parapijos steigėjus, kurių dauguma jau iškeliavę amžinybėn, ir visus parapijiečius, kurie iki šiol palaiko mūsų parapijos gyvavimą. Pamoksle klebonas kalbėjo apie Švč. Mergelės Marijos pasirodymą Šiluvoje. Steigiant šią parapiją Londone prieš 39 metus, ji ir buvo pavadinta Šiluvos Marijos vardu. Šv. Mišių metu giedojo "Pašvaistės" choras, akompanuojant muzikei Ritai Vilienei. Po Mišių visi buvo pakviesti vaišėms į parapijos salę. Vaišes palaimino ir parapijos gyvavimu pasidžiaugė klebonas, primindamas, "kad nors ir labai sumažėjo parapijiečių, dar kol kas parapiją išlaikome". "Pašvaistės" choras padainavo keletą lietuviškų dainų, kurios labai gražiai nuskambėjo. Už pagalbą atgaivinant "Pašvaistę", kad pasirodytų parapijos šventėje, visi esame dėkingi vadovei R. Vilienei. Vaišinomės skaniais valgiais, kuriuos ruošė pačios parapijietės. Maloniai pabendravome ir išsiskyrėme su vilti, kad Šiluvos Marijos globoje kartu švęsime dar ne vieną parapijos šventę. **Aldona V.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Čikagos lietuviai liepos mėn. ne vieną kartą paminėjo Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą ir jų 70 metų žūties sukaktį. Pirmiausia žygį prisiminė kauniečiai lakūnai V. Ramonas ir J. Staniulis, mažu lėktuvu atskridę į Čikagą ir grįžę į Lietuvą. Jie liepos 12 d. Čikagoje prie Dariaus ir Girėno paminklo padėjo gėlių, vėliau "Seklyčioje" atsakinėjo į klausimus apie savo skrydį per Atlantą. Kauno Aleksoto oro uoste liepos 19 d. sugrįžusius lakūnus V. Ramoną ir J. Staniulį pasitiko Lietuvos prezidentas R. Paksas.

Pagrindinį Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 70 m. minėjimą Čikagoje surengė Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Čikagos skyrius. Jis liepos 20 d. pradėtas pamaldomis Švč. M. Marijos Gimimo šventovėje. Mišias aukojo ir tai progai pamokslą pasakė kun. R. Adomavičius. Jose su vėliavomis dalyvavo Amerikos legiono lietuviškų postų (Dariaus ir Girėno bei Don Varno) nariai, šauliai ir kitų organizacijų atstovai. Po pamaldų Lithuanian Plaza Ct. ir Kalifornijos gatvėmis vyko eisena prie Dariaus ir Girėno paminklo. Buvo sugiedota JAV ir Lietuvos himnai, perskaitytas lakūnų testamentas. Kalbą pasakė naujasis Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje A. Daunoravičius, pabrėžęs legendinių lakūnų žygio per Atlantą ir jų dvasios palikimo svarbą. Dar kalbėjo Dariaus ir Girėno karo veteranų posto atstovas bei šeimos atstovė iš Lietuvos dr. V. Škėmaitė-Navickienė. Po iškilmių prie paminklo parapijos salėje buvo rodoma vaizdajuostė *Lituanikos sparnai.* (*Draugas,* 2003, 143 nr.)

Gudija

A.a. Marija Kruopienė, 83 m. amžiaus, Pelesos krašto lietuvių žadintoja ir kovotoja už lietuvybę, mirė š.m. liepos 29 d. ir palaidota liepos 31 d. Trakų Vokės kapinėse, šalia savo vaikaitės. Velionė paprašė palaidoti ten, kur ji mirs, nes bus išvengta visokių nepatogumų kertant valstybinę sieną. Kaip tik prieš mirtį ji buvo jo pas savo artimuosius Lietuvoje. Taip ir buvo įvykdyta jos valia. Lietuva velionės vardą išgirdo 1988 m. per Sąjūdžio suvažiavimą, kuriame ji gyvai reiškėsi. Buvęs Lydos lietuvių komiteto pirm. V. Vilčinskas (vokiečių okupacijos metu), taip pat žymus kovotojas už lietuvybę, M. Kruopienę pavadino lietuve karžyge, vedusia Pelesos kraštą į lietuvybę. Ji pati 1993 m. *Lietuvių godų* pirmame numeryje rašė: "Kovojau už lietuvybę, užteko jėgų įkvėpti kaimynus, suaugusius ir vaikus. 1950 m. nušovė mano vyrą, penkerius metus buvau atsakinga už bažnytinę veiklą. Visur ir visada gyniau paprastą pelesiškį, žadinau jame viltį". *Lietuvių godose,* 2003 m., 7 nr. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinis direktorius A. Petrauskas rašo, kad M. Kruopienė buvo atidavusi visą savo širdį gimtajam kraštui ir jo žmonėms. Tai asmenybė, kuri visiems laikams bus įrašyta į Pelesos istoriją. Akademikas Z. Zinkevičius taipgi apgailestauja M. Kruopienės netektį, pažymėdamas, kad tai yra didelis nuostolis visiems pasaulio lietuviams. Tai buvusi kilni, nuoširdi lietuvė patriotė, drąsi kovotoja už lietuvybę. Velionė daug rašė *Lietuvių godoms,* rūpinosi jų kokybe bei platinimu tautiečių tarpe.

Lenkija

Seinų lietuviai džiaugiasi, kad šiame mieste atgyja lietuvybė. Neseniai pastatyti Lietuvių Namai tapo lietuvių kultūros židiniu, kuriame veikia ir vienos mokyklos lietuviškos klasės. Seiniečiai svajoja ir apie atskirą lietuvių mokyklą. Tautinį gajumą pastebėjo ir Lietuvių maironiečių draugijos būrelių nariai, atvykę iš Panevėžio, Šiaulių, Kauno, Širvintų-Gargždų. Juos svetingai sutiko Lietuvių Namų direktorius A. Vilkelis ir Lenkijos lietuvių sąjungos valdybos vicepirm. A. Vektorius. Maironiečiai, lankydami kaimus, rinko tautosaką bei pasakojimus. Buvo aplankyti Bubeliai, kur gimė poetas A. Žukauskas, Sankūrų kaimas, išauginęs žinomą istoriką ir lietuvių bendruomenės veikėją Br. Makauską, taipgi aplankyti ir kiti kaimai. Sankūrų kaime maloniai maironiečius sutiko šio kaimo ūkininkas J. Nevulis. Dusnyčios kaime svečiams nuotaikingų dzūkiškų dainų padainavo A. Vilkelienė. Jos buvo įrašytos į magnetofono juostą. Atskiri vakarai buvo skirti poetams vysk. A. Baranauskui ir V. Mykolaičiui-Putinui. Paskaitytos ištraukos iš romano *Altorių šešėly,* pasivaikščiota buvusios kunigų seminarijos koridoriais, kuriais vaikštinėjo ir rašytojas-poetas. Literatūros vakare prie Seinų ežero buvo svarstoma rašytojos B. Jonuškaitės kūryba. Svarbiausias renginys – svečių ir Seinų lietuvių bendras vakaras, skirtas karaliaus Mindaugo 750 m. karūnavimo sukakčiai paminėti. Padainuotos Maironio dainos, padeklamuoti K. Bradūno eilėraščiai. Svečius šeimininkai pradžiugino lietuviškais rateliais, dainomis, liaudies muzika. Ta proga apie lietuvių kultūrinę veiklą Seinuose paskelbė Balstogės radijas. (*Aušra*, 2003 m., 13 nr.)

Australija

Apie lietuvių gyvenimą šiame krašte rašoma *Tėviškės aiduose,* 2003 m., 17 nr. Australijos vyriausybė esanti palanki daugiakultūriam bendradarbiavimui, skatindama atskirų tautybių kultūrinę veiklą ir paremdama ją finansine pagalba, rengdama etninių bendruomenių festivalius. Pagal paskutinį gyventojų surašymą krašte Australijoje gyvena 3,689 lietuvių kilmės asmenys. Naujai atvykusių iš Lietuvos priskaičiuojami apie porą šimtų. Bet šis nedidelis naujųjų ateivių skaičius jau ryškiai reiškiasi lietuvių bendruomeniniame gyvenime. Jie yra įsijungę į tautinių šokių, skautų, jaunimo ir lietuvių klubų veiklą. Jie taipogi pakeitė lietuvių laikraščių redaktorius redaktorėmis, lietuvių savaitgalių mokyklų mokytojus, vadovauja lietuvių radijo programoms. Kultūrinėje veikloje pasirodo nauji veikdai – atvykę iš Lietuvos stažuotis ar padirbėti. LB Australijos krašto valdybai primininkauja naujoji ateivė. Iki šiol nebuvo teikiamos informacijos atvykusiems iš Lietuvos. LB krašto valdyba pasiryžusi tą spragą užtaisyti. Praėjusių metų gruodžio mėnesį įvykusiame LB tarybos suvažiavime buvo pabrėžtas vyresnės kartos būtinas tolerantiškumas naujai atvykusiems. Raginta suprasti jų poreikius ir pasistengti naujokus įjungti į lietuvių bendruomeninį darbą.

J. Andr.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	4.95%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	2.75%		
3 m. term. indėlius	3.00%		
4 m. term. indėlius	3.25%		
5 m. term. indėlius	3.75%		
RRSP ir RRIF			
(Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	2.75%		
3 m. ind.	3.00%		
4 m. ind.	3.25%		
5 m. ind.	3.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Visuotinės lietuvių enciklopedijos "B" raidė

ANTANAS DUNDZILA

Vilniuje leidžiamos *Visuotinės Lietuvių Enciklopedijos* (VLE) darbas sparčiai eina pirmyn. Šį pavasarį jau išleistas trečiasis tomas, apimantis dalį B ir C raidžių. Dar šiais metais turbūt sulauksime ketvirtojo, kuriame bus bent didoka D raidės straipsnių dalis. Kai birželio mėnesį Vilniuje apsilankiau VLE redakcijoje, tai svetingai, įdomiai praleista valandėlė šio didžiulės apimties darbo įspūdį tik padidino.

Prisimenu (aname šimtmetyje...) su įdomumu skaitytas bostoniškės mūsų enciklopedijos (LEB) recenzijas. Jos būdavo skelbiamos atskiriems tomams, kaipo spaudos darbo vienetams. Tam buvo pagrindo. Pirma – turbūt vyravo jau tokia recenzavimo tradicija, antra – 13 metų eigoje pasirodę tie 35 tomai buvo leidžiami ne savame krašte, tad jų kiekvieno pasirodymas buvo minėtinas įvykis, trečia – juk tai buvo tą tomą sudariusio redaktoriaus pastangų vaisius, jo darbo įvertinimas, padėka ir t.t. Panašiai, atskirais VLE tomais pirmuosius du jau minėjo spauda ir Lietuvoje, ir išeivijoje.

Šią savo apžvalgą (įspūdžių apžvalgą – ne recenziją, nes recenzijai reikia kvalifikuoto vertintojo) aš "išklojau" šiek tiek kitaip: čia žvelgsiu vien tik į B raidę, kurios straipsniai prasidėjo antrojo tomo 403 psl. ir baigėsi trečiojo tomo 678 psl. Mažių mažiausiai bus "kitaip", gal logiškiau, o gal skaitytojui įvairiau. O užsiminus puslapius, tai B raidei redakcija paskyrė net 1,052. Tai yra daug! Ne veltui straipsnio pradžioje paminėjau didžiulės apimties darbą. Dar viena pastabėlė apie II tomą *Tėviškės žiburiuose* 2002 lapkričio mėn. jau rašiau, todėl anų pastabų, kurių dalis lietė ir B raidę, čia nebekartosiu.

Turint prieš akis pilną B raidę, parūpo patikrinti leidinio metrikoje redakcijos skelbiamą teigimą, kad penktadalis enciklopedijos skiriama Lietuvai ir lituanistikai. Nuodugniai tokią reviziją įvykdyti būtų milžiniškas darbas. Tad susikaupiau tik prie straipsnių skaičiaus, be dėmesio eilučių buhalterijai. Taip pat pasinaudojau labai elementariu, statistikoje žinomu imties (angliškai: statistical sample) dėsniu, peržiūrėjau 50 puslapių (maždaug kas dvidešimtą) ir suskaičiavau juose rastus straipsnius. Pasirodo, kad apie Lietuvą bei lituanistiką yra ne penktadalis, bet, maždaug, trečdalis visų B raidės straipsnių, mano skaičiavimu net 35%. Tai labai maloni išvada, šiais laikais tiek girdint apie kosmopolitizmą ir tautinių bruožų stūmimą iš gyvenimo. Išvada tad tokia, kad, sąmoningai ar ne, redakcija lietuvybės naudai perviršijo skelbiamą planą su kaupu. Puiku!

Nuosekliau vartant B raidę, vis tik negalima nesistebėti užsienio tematikos atranka. Apie Lietuvą bei lituanistiką mielai priimu viską, kas ir virš "plano", tačiau kai kuriuos kitus straipsnius skaičiau, kraipiau galvą ir klausiau – kodėl jie čia arba kodėl apie tokį tai dalyką taip plačiai? Keli pavyzdžiai:

Kas esate girdėję apie Senegalo moterį rašytoją, 1981 mirusią, Mariama Ba? Arba, kad enciklopedijon pateko Beninas (ar žinote kas tai yra? – ogi maža Afrikos valstybėlė, buv. prancūzų kolonija) tai suprantama, tačiau kad Beninui skirta 3½ psl., du spalvoti žemėlapiai, plius net 12 iliustracijų – atrodo labai daug. Toks "dosnumas" gali atsiliepti kitų straipsnių sąskaiton ar, bendrai, redakcinėms pastangoms bei išlaidoms.

Bandant nustatyti tematinę apimties svarbą, tikrinau, ar VLE rasti grubūs angliški barbarizmai taip pat įtraukti į prestižines enciklopedijas jų kilmės anglų kalboje. Kai kurių VLE žodžių ieškojau daugiatomėse *Encyclopedia Americana* (EA) ir *Encyclopaedia Britannica* (EB). Manau, kad pastarųjų daugiau kaip šimtmečio redakcinė patirtis bei tradicijos pateisintų kai kurių Lietuvoje paplitusių barbarizmų įtraukimą į VLE. Gerokai nustebau, nes *Boom* (lietuviškai: atleiskite...: "bumo" – staigaus ekonomikos pakilimo, sensacijos), *Big band* (= "bigbendas"), *Big beat* (= "bigbitas"), *Bikini* (= "bikinis" – maudymosi apranga, ne salelė) nėra nei EA, nei EB! *Boogie-woogie* (= "bugivugis") yra EB, bet ne EA. Tačiau iš šių pavyzdžių dar nevalia daryti platesnių išvadų, čia gali būti redakcinės anomalijos, tad tiek to.

Čia iškyla lietuvių kalbon besiskverbiančių barbarizmų įtvirtinimo reikalas. Barbarizmai, tiesa, yra liūdnas gyvosios kalbos ar bent visuomenės blaškymosi faktas, tačiau kai kurių VLE straipsnių pasirodymas prašoka saiko ribas. Jau be suminėtų pavyzdžių, štai, beveik pusė skilties apie *brizą* (= vietinį vėją, jis yra ir LEB), nors brizu ar bryzu mano giminaičiai Suvalkijoje (amžiną atilsį jiems!) vadindavo lašinių palties patį galą, kurio reikšmė net į VLE nepateko. O dabar gerai pagalvokite – kas yra *bukinistas*? Pasirodo, tai senų knygų pardavėjas – turbūt, mūsų aplinkoje dažnai sutinkama, būtina sąvoka...

Suprantama, kad su šitokių straipsnių talpinimu-netalpinimu atsistojama tarp gyvenimo reiškinių ir moralizavimo ribos. Enciklopedijoje moralizavimui ne vieta. Tačiau yra gyvenimo reiškinių, kurių nereiktų puoselėti, kai VLE pavadinime vis tik yra žodis "lietuvių". Ką gi iš tikrųjų tas "lietuvių" čia turi reikšti: ar kad lietuviai taip kalba, ar kad tai kokia nors prasme ši enciklopedija "lietuviška"? – Ant barbarizmų kabliuko užsikabinęs, dėkingu sutapimu, nutariau pasiskaityti VLE B raidės straipsnį apie barbarizmą. Barbarizmo apibrėžimui, pasirodo, skirta 17 eilučių. Čia sužinojau, kad žodis kilęs iš graikiškojo "barbarismos" – t.y. visiškai nekaltai skambančio "negraikiško posakio". Straipsnyje apie barbarizmą pati VLE šitaip kalba: tai svetimybė, nenorminis skolinys, nepageidaujamas svetimos kilmės žodis, "barbarizmų *raštingi*" (mano pabraukta – AD) žmonės privengia"... Esu nuomonės, kad šis receptas tiktų ir VLE barbarizmų redaktoriams, jei toks ar tokia išvis yra. (Bus daugiau)

KLB valdybos pirm. Rūta Žilinskienė ir Švietimo komisijos pirm. Vida Stanevičienė Lietuvos seimo rūmuose su Tėvynės sąjungos nariais A. Kubiliumi ir I. Degutiene, aplankiusiais Kanadą Ntr. V. Stanevičienės

Aktoriaus Venslovo naujasis teatras

Kaunietis aktorius P. Venslovas įsteigė naują teatrą, kuriame dienos šviesą išvydo *Idioto mišios*

EDVARDAS ŠULAITIS

Savo laiške aktorius rašo:

"Aš šią vasarą išvargau vargelį – po pusantrų metų išėjo premjera, kur aš vaidinu pagrindinį vaidmenį – kunigaikštį Myškiną. Tai F. Dostojevskio romano *Idiotas* sceninė versija – *Idioto mišios*. Ir tai įvyko ne po oficiozinio teatro vėliava, o mano įsteigtoje viešojoje įstaigoje 'Teatro projektas'. Ir štai, rugpjūčio pradžioje buvo premjera Kauno Pranciškonų vienuolyno neveikiančioje Šv. Jurgio bažnyčioje".

"Manau, šio spektaklio gyvenimas tik prasideda. Darysiu viską, kad jį pamatytų kitų kraštų žiūrovai (premjeroje dalyvavęs Rusijos ambasados kultūros pareigūnas pakvietė pokalbiui dėl šio spektaklio parodymo Rusijoje). Norėčiau kuo greičiau sukurti internetinį puslapį, kad būtų galima prisistatyti įvairiems teatro festivaliams, ypač netradiciniams", sako šio projekto sumanytojas.

Apie šią premjerą plačiai rašė *Lietuvos aidas* recenzijoje, pavadintoje – Plačiaformatės *Idioto mišios*. Veikalą ir pastatymą daugiau ar mažiau aprašė *Kauno diena* ir kita didžioji Lietuvos spauda.

Premjeros dieną – rugpjūčio 8-ją *Kauno diena* savo aprašymą pavadino "Šv. Jurgio bažnyčioje – Idioto mišios". Tekste skaitome: "Kauniečiai galės tapti precedento lietuvos scenoje neturinčio teatrinio įvykio liudytojais ir suprantama, žiūrovais. Pirmą kartą mūsų šalies teatro istorijoje pristatomas spektaklis pagal Fiodoro Dostojevskio romaną *Idiotas*.

Iš čia sužinome, kad spektaklį režisavo Rolandas Atkočiūnas, vaidino Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos aktoriai. Šalia pagrindinį vaidmenį sukūrusio P. Venslovo, Nastasiją Filipovną vaidina vilnietė Eimanto Nekrašiaus aktorė Margarita Žiemelytė, Ragožiną – Klaipėdos dramos teatro aktorius Vytautas Anužis.

Spektaklyje taip pat pasirodė Kristina Mauruševičiūtė, Jevgenijus Malkovas, Sigitas Šidlauskas, Sandra Bernotaitė, Vilhelmas Vaičekauskas.

"Kas žino, gal ir gerai, kad *Idioto mišių* po savo stogu nepriglaudė joks šalies teatras. Spektaklio premjera vyks prie Kauno pilies stūksančioje Šv. Jurgio bažnyčioje – ypatingoje, netradicinėje ir anaiptol nebanalioje erdvėje", – rašė *Kauno diena*.

Iš Lietuvių fronto bičiulių surengtos poilsio ir studijų savaitės 2003 m. rugpjūčio 17-24 d.d. Dainavos jaunimo stovyklavietėje, Manchester, Michigan. Nuotraukoje matome studijų ir poilsio savaitėje dalyvavusius ir su jais kartu stovyklavusius – lietuvių kalbos besimokančius kursantus, kurių dauguma yra antros ar trečios kartos Amerikos lietuviai Nuotr. J. Urbono

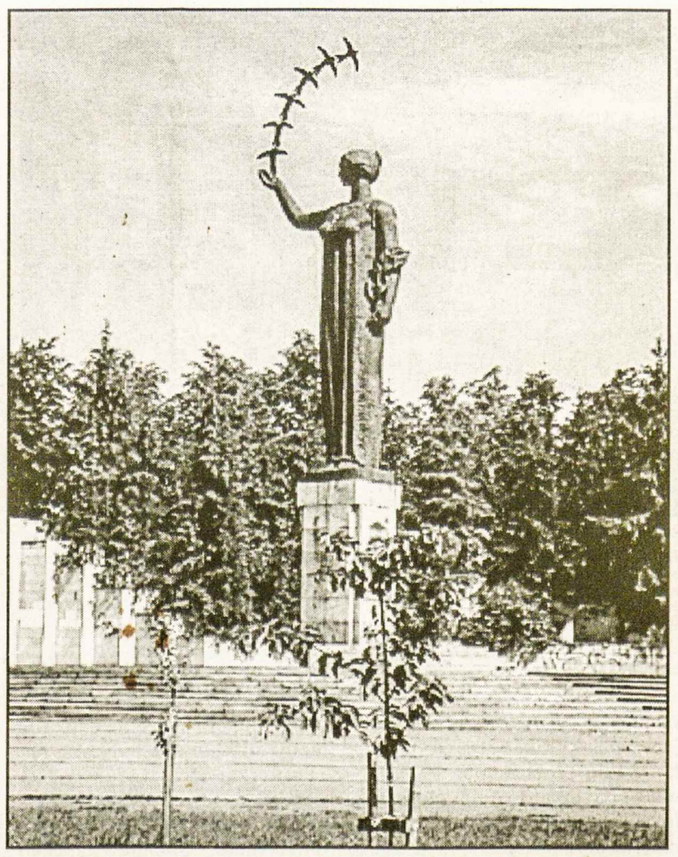

Juozo Mikėno statula "Pirmosios kregždės", kadaise matyta Montrealyje, "EXPO '67" parodoje, dabar stovi Vilniuje netoli *Reval Hotel Lietuva* viešbučio Nuotr. G. Kurpio

Vilties angelas

VIKTORAS ALEKNA

Kai mažas būdamas išmokau skaityti, griebdavausi ir pasakų knygų. Bet neretai, skaitydamas kokią nors pasaką, pradėdavau verkti ir net balsu kūkčioti. Tada mama knygą ištraukdavo man iš rankų sakydama: "Vaikeli, neskaityk tų pasakų..." O kai jau ūgterėjau ir skaitydavau visokius romanus, tai kartais taip pat, nors ir nepravirkdamas, turėdavau mesti įpusėtą knygą. Atsimenu, kad mečiau nebaigęs *Tarzano* antrą tomą. Kiek vėliau ir *Karaliaus Saliamono kasyklas*. Bet gyvenimas grūdino. Jau neverkiau, kai per tardymą mušė kagėbistai, kai Vorkutoje varė į tundrą... šaudyti. Neištryško nė viena ašara net ir tada, kai į paskutinę vietelę lydėjau mamą. Tik tada ilgai ilgai, net kelias savaites buvo labai sunku ištarti bent žodį...

O štai visai neseniai paėmiau į rankas Elvyros Biliūtės-Aleknavičienės knygą *Vilties angelas*. Puslapį po puslapio verčiau neatsitraukdamas. O kai atsiverčiau 194 psl. ir perskaičiau žodžius: "Tuo metu kelio pakraščiu žingsniavo vienišas keleivis. Šaltas vėjas skverbėsi pro menkus rūbus ir stingdė visą kūną. Tik žmogus šito nejautė ir, kiek galėdamas, spartino žingsnį. Pagaliau iš vieškelio pasuko į keliuką, vedantį į kalnelį, ant kurio švietė žiburėlis, skleidžiantis namų šilumą. Nejučiomis kilstelėjęs nuo šalčio sugrubusią ranką, vyras perbraukė per skruostą ir pats nesuprato, kodėl pajuto šiltus lašus, kai aplink spigino šaltis", tai ir aš nejučiomis pakėliau ranką ir nuo veido nubraukiau kelis šiltus lašus...

Kas atsitiko? Gal nesąmoningai prisiminiau, kaip ir aš daugiau kaip prieš keturiasdešimt metų pareidamas iš Vorkutos, iš tolo pamačiau iš trobos išbėgančią mamą manęs pasitikti? Gal tokios pat dalios parvesto į brolio namus (abu tėvai buvo jau mirę) keleivio kaip tik Kūčių vakarą?.. Ašaras nubraukiau ir toliau skaičiau knygą, pasakojančią kunigo Zigmo Neciunsko gyvenimą.

Graudus visas šio kunigo gyvenimas, kuris papasakotas šioje knygoje. Neturtingų dzūkų šeimoje gimęs vaikelis, dėdžių augintas ir leistas į mokslus, pasirinkęs kunigo kelią, pokario dienas ir naktis skyręs laisvės kovotojų ir kenčiančiųjų globai, pagaliau ir pats, pasak Valančiaus, nuėjęs tremiamųjų "Luokės keliu", o grįžęs į pavergtą Tėvynę vėl persekiojamas ir mėtomas, pagaliau 1976 m. birželio 21 d. atsidavė Dievo malonei. Jo širdis visą gyvenimą ilgėjosi Dangaus ir visą žemiškosios kelionės laiką ieškojo kelio į Dievą". (psl. 231), o kūnas buvo nuvežtas į Santaikos parapijos kapinaites, visai netoli nuo jo gimtojo Miroslavo parapijos Balkūnų kaimo, kur buvo gimęs 1912 m. liepos 12 d.

Sklandžia kalba, pagražinta ir dzūkiškais žodžiais bei posakiais, autorė papasakojo ne tik neilgą savo knygos herojaus gyvenimą, bet ir nupiešė tas vietas, kuriose knygos herojui teko gyventi ir dirbti, priminė tuos žmones, su kuriais jam teko susitikti. Knygą suskirstyta keliais skyreliais, turinčiais prasmingus pavadinimus: *Ką mena Dzūkijos kalneliai* (15-30 psl.), *Iš kur aš atėjau* (31-54 psl.), *Prie gaiviosios versmės* (55-72 psl.), *Ieškojimai ir atradimai* (73-90 psl.), *Pašaukė ir išgirdau* (91-110 psl.), *Nedzingės kunigėlis* (111-134 psl.), *Dievo meilės ir kovos keliu* (135-176 psl.), *Kančių kalvarijos lageriuose* (177-202 psl.), *Ir svetimas, ir savas Tėvynėje* (203-237 psl.). Knygoje gausu nuotraukų, kai kurių raštų atspaudų, o "Pabaigos žodyje" ir poros mokslininkių atsiliepimai apie šią knygą.

Vilties angelas – jau šeštoji Elvyros Aleknavičienės knyga, pasakojanti vis apie savo gimtojo krašto žmones ir vietas. Apie ką ji šiandien rašo ar bent svajoja rašyti? Kaip gražu, kai žmogus į savo gimtuosius laukus įklimpsta taip giliai ir tvirtai, kad joje kaip laukų ąžuolas lieka visą gyvenimą. Lauksime naujų darbų...

Elvyra Biliūtė-Aleknavičienė, VILTIES ANGELAS. Kunigo Zigmo Neciunsko – Elytės gyvenimo pėdsakais. Kaunas, 2002 m., 264 psl.

Atsiųsta paminėti

SUVAŽIAVIMO DARBAI XVIII, I knyga. Lietuvių katalikų mokslo akademija. LKMA metraščio priedas. Redagavo redakcinė komisija: Vacys Milius, Algimantas Katilius, dr. Antanė Kučinskaitė, dr. Elena Neniškytė, dr. Saulius Girnius. Spaudai parengė – A. Sriubienė, J. Kardelytė, L. Sidarienė. Leidėjas – Katalikų akademijos leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Vilnius, 2003 m., 672 psl. Šiame leidinyje sutelkti darbai sekcijų: teologijos ir filosofijos, etnologijos ir folkloristikos, pedagogikos, socialogijos, ekologijos, komunikacijos ir informacijos, biologijos ir biochemijos.

SUVAŽIAVIMO DARBAI, II knyga, Lietuvių katalikų mokslo akademija. LKMA metraščio priedas. Redagavo redakcinė komisija: prof. Vacys Milius, Algimantas Katilius, dr. Antanė Kučinskaitė, dr. Elena Neniškytė, dr. Saulius Girnius. Spaudai parengė: A. Sriubienė, J. Kardelytė, L. Sidarienė. Leidėjas – Katalikų akademijos leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Vilnius, 2003 m., 1304 psl. Šiame leidinyje sutelkti darbai sekcijų: katechetikos, istorijos, psichologijos, architektūros ir dailės, sakralinės muzikos, medicinos; pranešimai įvairiomis temomis.

TILTAS, Journal of the British-Lithuanian Society. Volume 4, Number 1, August 2003. Editor – Maria Lenn. Published three times a year. Address: Tiltas, c/o The Embassy or Lithuania, 84 Gloucester Place, London W1U 6AU, England.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras šiemet gastroliavo Dalhalos operos festivalyje Švedijoje. Pirmąją festivalio dieną teatras parodė Giuseppe Verdi operą *Don Carlos*. Operą dirigavo Jonas Aleksa, pagrindinius vaidmenis atliko Irena Milkevičiūtė, Gehamas Gregorianas (armėnas tenoras, kadaise buvęs Vilniaus operos dainininkas), Inesa Linaburgytė, Vladimiras Prudnikovas. Scenografo Liudo Truikio dekoracijos ir kostiumai panaudoti iš 1981 metų pastatymo premjeros Vilniuje. Kitą dieną Vilniaus operos solistai, choras ir orkestras atliko ištraukas iš populiarių Johann Strauss, Jacques Offenbach, Franz Lehar ir kitų kompozitorių operečių. Pirmasis operos festivalis Dalhaloje įvyko 1997 metais. Dabar vasaromis čia vyksta ne tik operos, bet ir baleto spektakliai, chorų, džiazo, folkloro koncertai.

Lietuviškos spaudos lotynų rašmenimis atgavimo šimtmetis bus švenčiamas 2004 metais. Pasitinkant šią datą ir siekiant priminti, kad lietuviškos spaudos ištakos yra Tilžė, Ragainė, Bitėnai, rugpjūčio 8 dieną buvo minimos spaudos leidėjo, jos platintojo, publicisto Martyno Jankaus 145-sios gimimo metinės. Bitėnuose šis iškilus XX š. pradžios visuomenės veikėjas buvo įsteigęs spaustuvę, kuri buvo visų knygnešių kelio į Didžiąją Lietuvą pradžia. Bitėnuose, šalia bene didžiausios Lietuvoje gandrų kolonijos (apie 100 gandralizdžiųi), yra ir kuklus Martyno Jankaus muziejus, kurios direktorė yra energinga ir kupina žinių apie M. Jankų Giedrė Skipitienė.

Vilniaus miesto taryba netrukus svarstys Valstybinės kalbos reikalų komisijos savivaldybėje steigimo klausimą. Šis sprendimas atsirado po to, kai 14 Nepriklausomybės Akto signatarų kreipėsi į Lietuvos savivaldybių tarybas siūlydami, kad tokios komisijos būtų įsteigtos visose savivaldybėse. Burmistro Artūro Zuoko nuomonė: "Atsižvelgdamas į gana sunkią valstybinės kalbos padėtį viešajame gyvenime, visiškai pritariu tokios komisijos steigimui. Tikiuosi, kad ji padės lietuvių kalbą apvalyti nuo įsigalėjusių svetimybių, apsaugos nuo neigiamos kitų kalbų įtakos." Kalbos reikalų komisijos padėtų geriau įgyvendinti Vietos savivaldos įstatyme numatytą valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės užduotį, o reikalui esant galėtų spręsti svarbesnes valstybinės kalbos problemas.

Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 70-metis ir legendinių lakūnų bareljefo iškalimo Puntuko akmenyje 60 metų jubiliejus buvo paminėtas ir šią vasarą Anykščiuose. 1933 m. liepos 17 d. naktį Soldino miške tragiškai pasibaigusį *Lituanicos* skrydį anykštėnai prie Puntuko mini kasmet nuo 1988 metų. Antrojo pasaulinio karo metais Puntuke lakūnų bareljefas ir jų testamento jaunajai Lietuvai žodžius iškalė skulptorius Bronius Pundzius. Šių metų minėjime Dainuvos slėnyje įvyko aviacijos šventė, skraidymo aparatų paroda, sporto varžybos, anykštėnų meno kolektyvų ir karinių oro pajėgų orkestro koncertas. Žūties valandą, 11 v.v., šventės dalyviai susikaupė prie Puntuko.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas yra parašęs knygą apie kankinę A. Dirsytę anglų kalba: *A Voice from Siberia: The Life of Adelė Dirsytė*. Jos leidėjas – Amerikos lietuvių taryba. Amerikiečių katalikų leidykla yra išleidusi Sibiro maldaknygę *Marija, gelbėki mus* anglų kalba. Jos autorė yra A. Dirsytė, vertėjas – kun. dr. K. Trimakas. Pastaruoju metu jis yra parašęs knygą lietuvių kalba apie Lietuvos jaunimo santykius su tėvais. Knyga tebėra rankraštyje. Ją tikisi išleisti Lietuvoje. **Inf.**

Vilniaus Kristupo vasaros festivalio metu Šv. Jonų šventovėje koncertavo tarptautinis jaunimo orkestras. Jame grojo moksleiviai iš Lietuvos, Lenkijos ir Ispanijos muzikos mokyklų. Jaunimo orkestras, kuriam vadovauja kompozitorius ir chorvedys, Vilniaus konservatorijos ir Lietuvos muzikos akademijos dėstytojas, Laurynas V. Lopas, Lietuvoje susiburia jau trečią vasarą. Alytaus vaikų muzikos mokyklos pedagogų iniciatyva beveik 100 jaunųjų muzikantų savaitę stovyklavo ir repetavo prie Daugų ežero. Orkestre groja Alytaus vaikų muzikos mokyklos, Klaipėdos Eduardo Balsio menų gimnazijos, Vilniaus konservatorijos, Ispanijos Selvos miestelio moksleiviai ir Lenkijos Poniatovos miesto ansamblio "Scholares Minores pro Musica Antiqua" nariai. Programoje buvo atlikta Antonio Vivaldi, Edvard Grieg, Juozo Naujalio, Juliaus Andrejevo, John Lennon ir Paul McCartney kūrinių.

Klaipėdos miesto savivaldybės etnokultūros centras šių metų vasarą ir rudenį suorganizavo renginių ciklą *Folkloro vakarai senamiestyje,* kur klaipėdiečiai ir svečiai supažindinami su Klaipėdos ir kitų vietovių folkloro grupėmis ir jų programomis. Viename iš tų renginių Palangos folkloro grupė "Mėguva" parodė žaismingą žemaitiškų vestuvių programą *Vo kor ta Ontės veselė*. Vasaros pabaigoje Žemaičių kultūros draugijos Klaipėdos miesto skyriaus folkloro klubas "Žemaičių alkierius" suruošė siautulingą ir tikrai autentišką *Žemaitišką kaimo vakarėlį,* kur ir visi susirinkusieji kartu galėjo eiti ratelius, šokti senoviškus šokius ir tiesiog nuoširdžiai pabendrauti. "Žemaičių alkierius" ne tik koncertuoja, bet ir važinėja į pažintines keliones po Lietuvą ir Žemaitijos miestus, miestelius ir kaimus įrašinėdami į vaizdajuostes etnokultūrinę medžiagą.

Kretingos kultūros rūmuose liepos pabaigoje prasidėjo penktasis Lietuvos humoro grupių festivalis *Juokis pajūryje 2003*. Festivalio koncertuose naujas programas rodė humoro grupės iš Dzūkijos, Aukštaitijos ir Žemaitijos, humoristai satyrikai iš Vilniaus ir Kauno. Dzūkams atstovavo – "Sprandžina" iš Šeduvos, ne kartą tapusi šventės laureate ir sulaukusi klausytojų apdovanojimų. Žemaitiško humoro puoselėtojos – "Barboros" iš Telšių rajono Nevarėnų miestelio. Kaunui atstovavo poetas satyrikas Aleksas Dabulskis, o Vilniui – humoristas satyrikas Vaclovas Vičius. Iš Kretingos festivalio atlikėjai keliavo į Palangos vasaros koncertų salę, į Skuodo kultūros centrą ir Gargždų kultūros namus su ta pačia programa.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

STEPONAS DARIUS ir STASYS GIRĖNAS, prieš 70 metų garsindami Lietuvą mažu sportiniu lėktuvu, pavadintu "Lituanica", perskrido Atlantą ir liepos 17 d. dėl nežinomų priežasčių žuvo Soldino miške, tuometinėj Vokietijoj

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.50%
180-364 d. term.ind.	1.55%		
1 metų term. indėlius	1.75%	Sutarties paskolas nuo	5.50%
2 metų term. indėlius	2.10%	Nekiln. turto paskolas:	
3 metų term. indėlius	2.25%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
4 metų term. indėlius	2.60%	1 metų	3.95%
5 metų term. indėlius	2.80%	2 metų	4.00%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.50%	3 metų	4.90%
1 metų GIC-met. palūk.	2.00%	4 metų	5.20%
2 metų GIC-met. palūk.	2.00%	5 metų	5.30%
3 metų GIC-met. palūk.	2.30%		
4 metų GIC-met. palūk.	2.80%	Su keičiamu nuošimčiu	
5 metų GIC-met. palūk.	3.05%	1, 2, 3 metų	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.00%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.00%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	2.30%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	2.80%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.05%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.30%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto
MLS JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

KIEK MANO NUOSAVYBĖ YRA VERTA, JEI NORĖČIAU PARDUOTI?
Įkainojimą padarysiu nemokamai kompiuterio pagalba, be jokio Jūsų įsipareigojimo.
SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
VILNIUS
Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Svečiai krepšininkai iš Lietuvos po rungtynių su amerikiečiais krepšininkais Čikagos apylinkėse. Viduryje – treneris R. Juška. Palangos jaunimo komanda, atvykusi iš tarptautinių varžybų Floridoje, Čikagos priemiesčiuose sužaidė trejas rungtynes Nuotr. Ed. Šulaičio

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

metus išleistu Tabako aktu buvo įspėti palaipsniui nutraukti tabako prekių propagavimą kultūriniuose ir sporto renginiuose ir tokius renginius globoti. Montrealyje vykusiame apklausime apie 60% žmonių norėtų, kad šio akto nustatytas terminas būtų pratęstas iki 2005 m. spalio 1 d. Deja, šis klausimas buvo pateiktas remiantis panašaus įstatymo pratęsimu Europos sąjungos kraštuose. Didžiosios tabako įmonės Kvebeko aukščiausiame teisme, teigdamos, kad šis aktas pažeidžia konstitucinius principus, pralaimėjo bylą ir tuoj pat apeliavo. Daugumoje provincijų yra įvestas potvarkis, draudžiantis rūkyti viešuose pastatuose, darbovietėse, laukiamuosiuose kambariuose ir susisiekimo priemonėse, išskyrus tik ten, kur yra tam tikslui įruošti kambariai su atskirais vėdinimo įrengimais.

Pokario pirmųjų kelerių metų laikotarpiu pakilusio žmonių prieaugio grupė jau pradeda pasiekti pensininkų amžių. Kanados statistika rodo, kad apie trečdalis jų nėra tinkamai užtikrinę savo ateities, kad galėtų džiaugtis įprastu gyvenimo lygiu. Šalia to, kad daugelis nepasirūpino atidėti dalies pajamų į Registruotą pensijos santaupų planą, neįsigijo nekilnojamo turto ar neturėjo valstybinio darbo draudimo, prisidėjo paauglių ribos. Tai, kas prieš 50 ar daugiau metų vadinosi paauglių (*teenager* - 14-19 m.), dabar ši riba prasiplėtė į 11-33 metų grupę. Jaunesnio amžiaus tėvų išlaikomi vaikai, legaliai negali palikti savo tėvų, bet dauguma, jau subrendusio amžiaus jaunuolių, taip įprato naudotis tais patogumais, kurie yra tėvų namuose, kad išnaudoja jų geraširdiškumą ir net nemano palikti savo gimtojo lizdo. Tarpusavio bendravimui vaikinai ir merginos išeidavo iš namų, o dabartinė karta tikisi, kad tokį pabendravimą turi teikti tėvai, tarkim, laikinai pasitraukti iš namų ir suteikti laisvę jaunimui džiaugtis savoje aplinkoje, vaišinantis ir t.t. Nyksta noras kurti savo šeimą, nes šeimyninę aplinką galima turėti ir šeimos nesukūrus. Tai skatina net skirtingą požiūrį į vedybas.

Pasaulinėse atletikos pirmenybėse kanadietė Perdita Felicien laimėjo aukso medalį, 100 metrų su kliūtimis nubėgusi per 12.63 sekundžių. Ji yra iš Pickering, Ontario, 22 metų amžiaus ir šiuo metu studijuoja Ilinojaus universitete. Šokime į aukštį bronzos medalį laimėjo Mark Boswell. Prieš dvejus metus Kanadoje vykusiose pirmenybėse Kanados atletai nelaimėjo nė vieno medalio. Lemiamose krepšinio varžybose dėl dalyvavimo olimpiniuose žaidimuose Kanados žaidėjai pralaimėjo Puerto Rico 66:79. Kanada negalės Atėnuose šiame sporte rungtis.

Toronto oro uoste buvo sulaikyta jauna moteris, gabenanti 11 kg kokaino. Jos mokyklos klasės draugė irgi buvo sulaikyta Trinidade su 13 kg kokaino. Organizuotos kriminalinės grupės pasamdytos moterys už 5,000 dol. gabeno narkotikus iš Guianos į Kanadą. Taip pat buvo sulaikyta ir jų bendraklasė, Kanados muitinės tarnautoja, į kurią kriminalistai būdavo telefonu nukreipiami, kad išvengtų muitinės patikrinimo. Paskutinių poros savaičių laikotarpiu, jau yra konfiskuota įvairių narkotikų už 35 mln. dol. ir maždaug vienas milijonas JAV ir Kanados dol. grynais pinigais.

Saskatchewan'o provincijoje buvo užregistruoti pirmieji Vakarinio Nilo virusu užsikrėtę asmenys. Po to jų atsirado ir pietinėje Ontario provincijos dalyje. Gyventojams patariama tinkamai apsivilkti ir naudoti purškalus ar nuodus. Praėjusiais metais buvo užregistruota 416 šiuo virusu užsikrėtusių asmenų, iš kurių 20 mirė. Paukščiai yra pagrindiniai šios ligos nešėjai.

Transporto ministeris David Collenette pranešė, kad Montrealio Dorval oro uosto vardas rugsėjo mėnesį bus pakeistas į Trudeau oro uostą. Dėl vardo pakeitimo Kvebeko provincijos vyriausybė nebuvo informuota, todėl pareiškė savo nepasitenkinimą. Kadangi oro uostas yra federacinės valdžios nuosavybė, tartis dėl pavadinimo keitimo nereikėjo. Ministeris pirmininkas Jean Chretien teigė, kad pavadinant oro uostą Trudeau vardu buvo tinkamai pagerbtas daug Kanadai nusipelnęs ir didis kanadietis bei kvebekietis. **A.V.**

Brazilijos lietuvių skautai ir skautės atlieka meninę programą sibirinių trėmimų minėjime 2003 metais Vila Zelinoje

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Sportas

Statys areną

Projektas Kaune statyti 10,000 žiūrovų talpinančią sporto areną randa pritarimo ir Lietuvos vyriausybėje, tačiau manoma, kad statybą turėtų finansuoti verslininkai. Arena numatoma statyti Baršausko gatvėje. Žymusis krepšininkas Arvydas Sabonis, nustojęs žaisti NBA lygos Portlando "Trail Blazers" komandoje ir tapęs Kauno "Žalgirio" klubo akcijų savininku, labai nori, kad sporto arenos statyba būtų įgyvendinama. **Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Lietuvos krepšinio rinktinė, 33-iojo Europos čempionato nugalėtoja, užbaigė pirmenybes be pralaimėjimo. Tai jau **trečią kartą** Lietuvos krepšinio istorijoje iškovotas **Europos čempionatas** (1937 – Rygoje, 1939 – Kaune). Sunkiausios rungtynės buvo su Latvijos rinktine. Tik paskutinėse sekundėse pavykus įmesti krepšį, laimėta vieno taško persvara – 92:91. Ketvirtbaigmėje nesunkiai įveikė buvusią žemyno čempionę Serbijos-Juodkalnijos rinktinę 98:82. Pusiaubaigmėje po labai įtemptos kovos įveikė Prancūzijos rinktinę 74:70 ir baigmėje, atrodo, nesunkiai įveikė Ispanijos rinktinę 93:84. Š. Jasikevičius išrinktas naudingiausiu čempionato krepšininku ir kartu su S. Štombergu išrinkti į geriausių žaidėjų penketuką. Šiuo laimėjimu Lietuvos krepšinio rinktinė automatiškai išsikovojo kelialapį į olimpines žaidynes Graikijoje. Bronzos medalį laimėjo Italijos rinktinė.

LENGVOJI ATLETIKA: Monaco (Prancūzija) tarptautinėse lengvosios atletikos federacijos (IAAF) sezono užbaigimo varžybose olimpinis pasaulio disko metimo čempionas Virgilijus Alekna įrankį nusviedė 68 m 30 cm ir tapo varžybų nugalėtoju. Sidabras teko vengrui R. Fazek (66.08 m), bronza – gudui V. Kaptiuch (65.85 m). V. Aleknai už laimėtą pasaulio čempiono titulą prezidentas R. Paksas įteikė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Didįjį kryžių. Viena iškiliausių Lietuvos bėgikių, šiaulietė R. Drazdauskaitė, Europos jaunimo (iki 23 metų) vicečempionė, diskvalifikuota dvejiems metams už neleistinų vaistų naudojimą.

DVIRAČIAI: Lietuvos dviratininkė D. Žiliūtė, atstovaujanti Lietuvoje registruotai komandai "Acca Due O", pasibaigusiose pasaulio taurės varžybose užėmė šeštąją vietą. Maskvoje įvykusiose Europos jaunimo (iki 23 metų) dviračių tako čempionato varžybose S. Krupeckaitė iškovojo sidabro medalį. **V.P.**

Skautų veikla

• Ateinantį šeštadienį, rugsėjo 20 d. skautų registracija vyks Maironio mokykloje. Prašom tėvelius užregistruoti savo vaikus tą dieną. Registracijos mokestis $110 kiekvienam vaikui, nes dėl draudos Kanados skautų registracija yra pakelta iki $88. Jei būtų šeimų, kurioms šis mokestis sudarytų sunkumų, prašom kreiptis į tuntininkus Rūtą Baltaduonytę-Lemon arba Marių Rusiną.

• Žiemos veiklos sezono atidarymo iškilminga sueiga įvyks spalio 4 d. tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų – 12.30 v.p.p. Visi dalyvauja uniformuoti. Po iškilmingos sueigos bus draugovių sueigos.

• Pranešam sueigų datas: spalio 4 d., 18 d., lapkr. 1 d., 15 d., 29 d., gruodžio 6 d., 20 d. Skautų Kūčios gruodžio 21 d., 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje.

• "Romuvos" uždarymo savaitgalis įvyks spalio 3-5 d. Prašom pranešti Rimui Sriubiškiui, jei kas norėtų prisidėti prie darbo. Numatoma labai skani kalakuto vakarienė.

• "Romuvos" valgyklos pastato remontai sėkmingai baigti. Dėkojame visiems, kurie iki šiol yra prisidėję prie remonto išlaidų. Kurie dar norėtų tą darbą paremti, aukas siųsti šiuo adresu: "Romuva Inc.", 1573 Bloor Street West, Toronto M6P 1A6. **Inf.**

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
1.75% už 1 m. term.	indėlius
2.00% už 2 m. term.	indėlius
2.35% už 3 m. term.	indėlius
2.75% už 4 m. term.	indėlius
3.05% už 5 m. term.	indėlius
1.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.00% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.25% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.60% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.00% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
2.25% už RRSP 1 m. term.	ind.
2.50% už RRSP 2 m. term.	ind.
2.85% už RRSP 3 m. term.	ind.
3.25% už RRSP 4 m. term.	ind.
3.55% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.60% už JAV dolerių 1 metų	GIC
0.40% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų.....3.95%
2 metų.....4.00%
3 metų.....4.90%
4 metų.....5.20%
5 metų.....5.35%
– su keičiamu nuošimčiu.....4.50%

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.
Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Montrealiečių išvyka Ontario provincijon

Šv. Kazimiero parapijos Šv. Elzbietos draugijos kelionė autobusu

VIDA LIETUVNINKAITĖ,
sekretorė

Šv. Elzbietos draugijos kelionės komitetas su Albina Astrauskiene ir Vanda Ruzgaitiene, surengė ekskursiją autobusu į Midlandą ir Torontą rugpjūčio 25-28 d.d. Kelionę pradėjome šv. Mišiomis. Šv. Kazimiero parapijos laikinas klebonas kun. Linas Dukšta kvietė pasimelsti, kad Dievas laimintų mūsų kelionę. Jis iš Vilkaviškio vyskupijos Lietuvoje kartu važiavo su grupe. Ačiū jam, mes daug dainavome autobusė ir viešbutyje per džiaugsmo valandą ("Happy Hour"). Išgirdome senų liaudies dainų ir išmokome naujų. Nakvojome "Howard Johnson Hotel", Markham, Ont.

Antrą dieną važiavome aplankyti "Martyrs Shrine", Midlande. Vidurdienį dalyvavome šv. Mišiose, kurias aukojo kun. Wong, kun. Linas ir svečias iš Kvebeko. Padarėme daug nuotraukų prie lietuvių kryžiaus ir prie šventovės, apėjome Kryžiaus kelius ir pamatėme vietą, kur popiežius Jonas Paulius II aukojo Mišias 1984 metais. Keletas iš mūsų nuėjo apžiūrėti Ste. Marie, Huronia. Tai buvusi indėnų žemė. Ten palaidoti du šventi kankiniai, prancūzų jėzuitai – kun. Brebeuf ir kun. Lalemant. Vienas iš mūsų, kuris domisi paukščiais, apžiūrėjo "Wye Marsh Wildlife Centre".

Autobusas mus pervežė per Midland miestą, kur yra įvairių ir įdomių freskų, nutapytų ant namų sienų. Pagal moterų norą, grįždami į viešbutį sustojome "Cookstown Factory Outlets" apsipirkti.

Vakarienei visi ėjome į "Fire Ice Stir Fry" restoraną, kur mėgavomės azijiečių valgiu. Po to dar turėjome energijos pasilinksminti džiaugsmo valandą viešbutyje.

Trečią dieną važiavome į Toronto miesto centrą. Buvo saulėta diena. Ryte vieni kilo į CN Tower, kiti plaukė laivu, treti ėjo į muziejus, ir t.t. Susitikome "Harbourfront Centre". Po pietų nuvažiavome į Etobicoke, kur apžiūrėjome lietuvių slaugos namus. Ačiū Joan Ciupak – administratorei ir jos bendradarbiams. Gaila, kad šie lietuvių slaugos namai yra taip toli nuo Montrealio. Mums buvo didelė garbė susitikti su vyskupu Pauliumi Baltakiu, kuris viešėjo slaugos namuose.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio lietuvių dainų šventės šokių diena "Gyvybės žalias medis" Žalgirio stadione liepos 5 d. Centre Laima Kisielienė – meno vadovė ir scenarijaus autorė prieš koncertą. Šalia – G. Paulionienė ir šventės choreografai
Nuotr. G. Paulionienės

GYDYTOJO UŽRAŠAI

Supainiota ligos diagnozė

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Metai bėgo ir bėgo. 1950 m. su tėvais ir seserimi atvykom į Vilnių. Aš ėmiau mokytis Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. Anatomikumas, biblioteka, koliokviumai, įskaitos paglemžė visą laiką. Operoje, dramos spektakliuose apsilankyti tekdavo retai. Vėliau prasidėjo darbas iki vėlyvų vakarų klinikose.

Tada buvau jau IV kursą baigiantis studentas. Vieną kartą, sugrįžęs namo, radau verkiančias savo mielas pusseseres Melaniją ir Marytę, susigraudinusius namiškius. Žinia, kurią išgirdau, mane pritrenkė: pasirodo, kad dėdė Jonas sunkiai serga ir guli dėl skrandžio vėžio onkologinėje klinikoje. Pasiguodę susitarėme rytoj iš labo ryto aplankyti dėdę.

Susitikome klinikos sodelyje. Išvydęs ateinantį su Melanija dėdę tiesiog suglebau. Kai prieš kelerius metus buvome susitikę, dėdė Jonas buvo stambokas, pečiuitas, tvirtas ir kupinas energijos. Dabar išvydau ko ne per pusę sumažėjusį ūgiu ir pločiu, sugurusį, pageltusį lyg citrina žmogų, kuris normaliai eiti jau nesugebėjo. Nors ir slėpėme veido išraišką, tačiau mūsų akyse sublizgo ašaros.

Išsikalbėjus pasirodė, kad dėdė, diena iš dienos eidamas blogyn, to net nepastebėjo. Gal tai specialus psichologinio imuniteto skėtis? O gal paprasčiausias pripratimas prie savo palaipsniui, todėl ir nepastebimai, blogėjančios būklės?

Po pasikalbėjimo nuėjau pas budintį gydytoją. Pasirodo, budėjęs specialistas buvo vienas tuo metu labiausiai žinomų onko-rentgenologų Vilniuje. Šį daktarą gerai pažinojau, nes tada dar ir dirbau Eksperimentinės medicinos instituto onkologijos sektoriuje laborantu.

Daktarui dėl dėdės ligos, t.y. dėl piktybinio naviko jokių abejonių nebuvo. Jis parodė man ligos istoriją su rentgenologinio tyrimo aprašymu ir rentgenogramas.

Kai dėl aprašymo, esančio ligos istorijoje, tai jis, aišku, galėjo būti subjektyvus, bet rentgeno nuotraukos visas abejones išsklaidė: buvo aiškiai matomas kontrastinio preparato prisipildymo defektas, o tai liudijo skrandyje esančią išaugą, kuri, remiantis susirgimo klinika ir dėdės būsena, tegalėjo būti tik skrandžio vėžys. Kraujo analizė taip pat buvo negera: kritiškai sumažėjęs hemoglobino kiekis, ryškiai padidėjęs eritrocitų nusėdimo greitis (teigiama Vestergreno reakcija).

Nugalėjęs save, grįžau pas saviškius ramus, susikaupęs, sakydamas, kad tai tik gili skrandžio opa, kuri skverbiasi į kepenis. Dėl to ir esąs toks kūno bei veido pageltimas bei didžiulis silpnumas. Ne tik dėdė Jonas, bet ir pusseserės, ir mano tėvas tuo patikėjo. O kaip kitaip aš galėjau elgtis? Po kelių dienų susitariau su vedančiuoju klinikos profesoriumi – prašiau atlikti operaciją. Asistuoti ėmėsi klinikos vyriausias gydytojas. Dėdė paprašė, kad operacijoje dalyvaučiau ir aš. Nors tai buvo nelengva moralinė pareiga, tačiau be jokių abejonių su prašymu sutikau.

Chirurgai sterilizavosi rankas, apsivilko steriliais chalatais ir, dezinfekavę operuojamos srities odos paviršių, pasluoksniui atidarė pilvo ertmę. Atidžiai, labai įdėmiai savo plastmasinėmis pirštinėmis padengtais pirštais nuodugniai apčiupinėjo skrandį, dvylikapirštę žarną, kepenis, žarnyną. Visa tai buvo atliekama vietinėje novokaino skiedinio ir centrinio poveikio analgetiko nejautroje. Tai reiškia, kad operuojamasis buvo visiškai sąmoningas.

Po to chirurgų veidai pasikeitė, lyg ir apsiblausė. Iki tol paviršutiniškai kalbėdamiesi apie įvairias smulkmenas, jie nurimo, dažnai persižvelgdavo ir ... išsiuntė mane iš operacinės, prašydami sužinoti paciento skrandžio sulčių rūgštingumą. Supratau, kad gerai pažįstami chirurgai mane iš operacinės mandagiai išprašo.

Nieko nepadarysi. Išėjau. Negreit suradau gailestingąją seselę, ilgai ieškojome dėdės Jono ligos istorijos, kol suradome reikalingų analizių duomenis. Liūdnas grįžau į operacinę. Tačiau buvo keista, nes pamačiau chirurgus linksmus ir užsiuvinėjančius pilvo pjūvį.

Specialiu vežimėliu dėdė buvo nuvežtas į palatą. Aš nuėjau pas chirurgus ir klausiau, kas gi yra iš tikrųjų. Tuo labiau, kad abi mano pusseserės nekantriai su šviesiomis žiniomis laukė manęs klinikos sodelyje. Ir profesorius, ir klinikos vyriausiasis gydytojas teigė, kad dėdė serga tik chronišku kepenų uždegimu. Apie skrandžio vėžį kalbos nebuvo.

Viskuo abejodamas nuėjau pas dėdę į palatą ir kaip išgalėdamas jį raminau. Suradau gailestingąją seselę, dar suleidome raminančių ir prieš skausmą veikiančių vaistų. Ne kartą įtaigiai dėdei tvirtinau, kad jis serga tik įsisenėjusiu kepenų uždegimu. Tai, žinoma, bėda, bet, ačiū Viešpačiui, nemirštama.

Išėjau pas Melaniją ir Marytę. Jas radau skverelyje ant suolelio verkiančias. Perdaviau chirurgų žodžius, raminau, tikinau, kad tai iš tikrųjų nelaimės nėra. Išsiskyrėme. Bet aš parėjau namo liūdnas ir susimąstęs. Mirtis, neišvengiama sesuo, palies kiekvieną. Gaila tik, kad taip greitai tenka atsisveikinti su savo gerais, mielais, mylimais žmonėmis.

Klinikoje dėdę lankiau kasdien. Kasdien susitikinėjau ir su pusseserėmis. Deja, dėdės būklė nelengvėjo. Įtarimas, kad chirurgai man pasakė ne viską (o tuo metu Lietuvoje sakyti tiesą apie ligonio mirtį buvo draudžiama), stiprėjo.

Taip praėjo dvi savaitės. Mano dėdė buvo gydomas specialia dieta, ramybe, intraveninėmis gliukozės injekcijomis su vitaminu C.

Kai dėdė Jonas iš klinikų buvo išrašytas, jam išdavė pažymėjimą, kuriame buvo tvirtinama, kad jis serga chronišku hepatitu.

Išvada iš viso šio pasakojimo galėtų būti tokia: net ir kritiškais atvejais nepamesti vilties, savitvardos, nevengti konsultantų ir, svarbiausia, neperteikti savo liūdnos nuotaikos pacientui.

Dar daugelį metų dėdė su pusseserėmis viešėdavo pas mus, o mes pas juos Videniškėse. Buvo dar labai daug linksmų akimirkų. Vėliau darbas, gyvenimas mus išskyrė. Dėdė po to išgyveno dar dvidešimt metų ir, sulaukęs gilios senatvės, numirė nuo širdies infarkto. Klaidos, kuri įvyko be reikalo vykdant chirurginę operaciją, išsiaiškinti nepavyko.

Dainų šventės savaitės metu jauni muzikantai uždarbiauja Vilniaus senamiestyje
Nuotr. I. Ross

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

"SAMOGITIA" Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

KĘSTAS
Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus
Dailininkas Kęstutis Keparutis
Tel. FAX 905 312-9924
195 Beach Rd., Hamilton, Ontario L8L 4A8

ONTARIO PROVINCIJOS RINKIMUOSE
GALITE BALSUOTI IKI
SPALIO 2 DIENOS
ELECTIONS ONTARIO

Jeigu turite teisę balsuoti ir jūsų vardas yra Balsuotojų sąraše, galite balsuoti prieš rinkimų dieną išankstiniuose balsavimo centruose. Išankstinio balsavimo lapeliai bus suskaičiuojami rinkimų dieną, pasibaigus rinkimams.

Jeigu negavote Registracijos kortelės, tačiau norėtumėte balsuoti išankstiniuose rinkimuose, galite užpildyti balsuotojo pažymėjimą (Certificate to Vote) apsilankydami "Returning Office" įstaigoje arba savo apylinkės rinkimų būstinėje.

IŠANKSTINIAI RINKIMAI ĮVYKS

☒ "Returning Office" įstaigoje
nuo rugsėjo 20, šeštadienio,
iki rugsėjo 26, penktadienio,
(išskyrus sekmadienį)
tarp 10 val. ryto ir 8 val. vakaro

Apylinkės rinkimų būstinėse
rugsėjo 24, trečiadienį,
rugsėjo 25, ketvirtadienį,
rugsėjo 26, penktadienį,
tarp 10 val. ryto ir 8 val. vakaro

IŠANKSTINIŲ RINKIMŲ BŪSTINIŲ ADRESUS RASITE
• savo registracijos kortelėje
• mūsų interneto tinklalapyje
arba kreipkitės į mus, jei reikia pagalbos ar papildomos informacijos

TELEFONAI
1.888.ONT.VOTE
(1.888.668.8683)
TTY: 1.888.292.2312
(kurtiesiems ir silpnai girdintiems)

EL. PAŠTAS
info@electionsontario.on.ca

INTERNETO TINKLALAPIS
www.electionsontario.on.ca

Published on behalf of electoral district Returning Officers by John L. Hollins, Chief Election Officer

Jei turite draugų ar šeimos narių, kuriems yra sunku skaityti, prašome juos informuoti apie ši skelbimą.

JŪSŲ INFORMACIJAI
AP38
ELECTIONS ONTARIO
A non-partisan Agency of the Legislative Assembly

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Gauta žinia, kad mirė a.a. Marius Paškus, brolis mūsų parapijiečio Vytauto Paškaus.

– Rugsėjo 11, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. Viktorija Daugelavičienė, 90 m. amžiaus.

– Mūsų parapijos 75 m. gyvavimo sukakties iškilmės prasidės rugsėjo 27, šeštadienį, 5 v.p.p. iškilmingu pokyliu-vaišėmis Anapilio salėje. Bilietai į vaišes jau platinami sekmadieniais parapijos salėje, o kitu metu galima užsisakyti pas Reginą Celejewska tel. 416 231-8832. Į pokylį-vaišes Anapilio autobusėlis dalyvius veš rugsėjo 27, šeštadienį, 4.30 v.p.p. nuo Islington požeminių traukinių stoties ir atgal parveš po vaišių. Iškilmingos pamaldos Lietuvos kankinių šventovėje bus rugsėjo 28, sekmadienį, 3 v.p.p. Pamaldas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą mūsų jaunimui teiks vysk. Paulius Baltakis, OFM. Tą sekmadienį 11 v.r. Mišių nebus. Autobusėlis veš maldininkus į šventės iškilmes nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p. ir parveš atgal po pamaldų.

– Anapilio knygyne gauta nauja laida Vytės Nemunėlio knygos *Meškiukas rudnosiukas* ir žurnalo *Lithuanian Heritage* nr. 4.

– Mišios rugsėjo 21, sekmadienį: 9.30 v.r. už a. a. Bernardą Petkevičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už Bernotų ir Biržvilkų šeimų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 20, šeštadienį, 3 v.p.p. už Žebertavičių ir Pučiauskų mirusius.

Muziejaus-archyvo žinios

- Gražiai praėjo mūsų "Atvirų durų diena". Dėkojame Romui Otto, Linai Mockutei, Marytei Vasiliauskienei ir Jūratei Adomavičienei už savanorišką pagalbą, be kurios nebūtų buvę įmanoma priimti svečius.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 11.15 v. ryto.

– Sekmadienio mokyklos pamokos vyksta du kartus per mėnesį. Tikslios datos pranešamos tėveliams elektroniniu paštu.

– Šį antradienį, rugsėjo 16, 7.30 v.v. įvyks tarybos posėdis parapijos iždininko Russell Cleverdon namuose, Mississaugoje.

– 50-metų parapijos jubiliejaus bilietai paruošti; juos platina Petras Šturmas ir Vanda Norvaišienė. Malonėkite skambinti parapijos pirmininkui P. Šturmui, tel. 905 274-3529.

Maironio mokyklos žinios

– Po atostogų vėl grįžtam prie knygų! Nuoširdžiai dėkojame Linui Zubrickui, "Paramos" kredito kooperatyvo vedėjui, už sąsiuvinius, pieštukus ir kt.

– Sveikiname naujas mokytojas, įsijungusias į mūsų tarpą – Laimą Stončienę, Andrea Benotaitę, Eglę Matijošiūtę, Lidiją Puterytę, Aurą Rygelytę ir Eleną Stravinskaitę.

– Dėkojame Daliai Ažubalienei, kuri paruošė mokytojams gardžius Tėvų k-to pusryčius pirmąją mokslo metų dieną.

– Dėmesio, tėveliai! Neatvežkite vaikų rugsėjo 27 d. – nebus pamokų dėl šioje mokykloje rengiamos šventės.

– Turime kanklių, bet neturime mokytojos. Jei kas galėtų pagelbėti, prašome kreiptis į mokyklos vedėją Aldoną Šimonėlienę.

– *Gintarėliai* – pirmojo skyriaus vadovėlis nebespausdinamas. Jeigu kas jį turi namuose ir galėtų paaukoti mokyklai, prašome atnešti šeštadienį į knygyną arba paduoti 1 sk. mokytojai Vidai Kairienei. Iš anksto dėkojame.

– Toronto Maironio mokyklos auklėtojai Vidai Kairienei, netekusiai savo motinos a.a. Sofijos Balsevičienės, reiškiame gilią užuojautą. **Živilė**

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* $100 aukojo A. Aleliūnienė (a.a. Juozo Aleliūno atminimui).

Šv. Jono lietuvių kapinėms $100 aukojo A. V. Ramanauskai (a.a. tėvų Antano ir Onos Jakimavičių atminimui).

Albinas ir Julija Lajukai iš Tweed, Ont., atsiuntė $100 auką našlaičių kaimui *Vaiko tėviškės namai* paremti.

Nuolatiniams dosniems aukotojams nuoširdžiai dėkoja –
KLKM dr-jos centro valdyba

Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikučiams ir tremtiniams Lietuvoje aukojo: $20 – M. Gudelienė; $50 – **a.a. Jadvygos Navasaitienės** atminimui Stasė Draugelienė; $75 – **a.a. Sauliaus Ričardo Macijausko** atminimui Sandra Lewis ir Derek Lett. **M.P.**

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį per 10.30 v.r. Mišias giedojo Joniškio mėgėjų teatro nariai, nešė prie altoriaus dovanas iš Lietuvos, o 5 v.p.p. parapijos salėj atliko vieno veiksmo vaidinimą "Pabaiga".

– Parapijos "Retkartinis" choras repetuos šį sekmadienį, 9.15 v.r. ir giedos tą dieną 10.30 v.r. Mišiose. Parapijos jaunimo choras repetuoja kiekvieną sekmadienį po 10.30 v.r. Mišių. Pirmą kartą šventovėje giedos rugsėjo 28 d., 10.30 v.r. Mišiose.

– Bilietai į parapijos 50-mečio pokylį, kuris įvyks spalio 25 d., bus pradėti platinti šį sekmadienį po kiekvienų Mišių parapijos salėje. Prieš sekmadienį užsakymai telefonu nebus priimami.

– Pakrikštyta Eva Lydia Adelaide, Julie (Radevičiūtės) ir Michael Fazari dukrelė ir Justin Julian, Kristinos (Drąsutytės) ir Pauliaus Sokolovų sūnus.

– Rugsėjo 13 d. palaidotas a.a. Otonas Berentas, 78 m. Paliko žmoną Rasą ir dukrą Juditą Kavaliauskienę su šeima. Lenkijoj mirė a.a. Zenonas Burauskas, Teresės Samonienės brolis.

– Mišios sekmadienį, rugsėjo 21: 8 v.r. už Griganavičių šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Vladą Morkūną; 10.30 v.r. už a.a. Oną, Joną ir Pijų Sagevičius, už a.a. Vytautą Tamulaitį, už a.a. Algirdą ir Jagėlų šeimos mirusius; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Joniškio suaugusiųjų teatras, priklausantis Lietuvos mėgėjų teatro sąjungai, dalyvavo Kvebeko tarptautiniame festivalyje, įvykusiame rugsėjo 7-13 d.d. Mount-Laurier mieste. Laimėjęs pirmą vietą už scenografiją, Joniškio teatras atvyko ir į Torontą vienam pasirodymui rugsėjo 14, sekmadienį, 5 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Susirinko apie 150 žiūrovų pamatyti vadinamą vieno veiksmo nuotrauką - "Pabaiga". Scenoje vystėsi rami judesių pynė, kurioje be žodžių, lėtai ir ritmiškai, tik su muzikos palyda aktoriai vaizdavo gyvenimo tarpsnius, gyvenimo prasmę, kuri baigiasi mirtimi, neišvengiama tačiau gražia – gerąsias gyvenimo akimirkas primenančia pabaiga. Grakščiai, naudodami įvairius simboliškus daiktus – obuolius, šakas, veidrodžius, didelius audeklus, atlikėjai V. Kirilkienė ir R. Ramonas vaidino "mus jaunus", St. Petrauskienė ir A. Žąsinas – "mus senus", ir dar trylikos aktorių būrys – "mus dabar". Režisierės Vandos Šalkauskienės žodžiai, išspausdinti programėlėje, apibūdina spektaklio esmę: "Dedu lygybės ženklą tarp Jaunystės, kuri prasideda meilės, vilties ir prasmės ieškojimu, ir Senatvės, kuri jau savaime didinga, prasminga, kupina išdalintos meilės, šviečianti viltimi, tikėjimu ir nepaprasta ramybe. Vienodas man Jų grožis, tikėjimas ir beprotiškas maksimalizmas, einantis amžinybėn su manimi ir Tavimi, Žmogau..."

Vaidinimas buvo įdomus ir maloniai nuteikiantis, sudarydamas atvangos valandėlę nuo įprasto gyvenimo triukšmo ir neigiamybių kasdieninėje aplinkoje. Po spektaklio aktoriams buvo įteiktos gėlės, o svečiai įteikė dovanas juos atsikvietusiems parapijos tarybos pirmininkei Jūratei Neimanienei ir jos pagalbininkams. **Dlv.**

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 14 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 180 svečių.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – rugsėjo 25, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų "seklyčioje".

– Lietuvos estrados žvaigždės Nelės Paltinienės koncertas Lietuvių Namuose įvyks rugsėjo 28 d.

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose, kur jauki aplinka, geras patarnavimas, veikia baras.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams $100 aukojo a.a. dr. S. Čepo atminimui "Talkos" kredito kooperatyvas. A. a. E. Senkuvienės atminimui $50 aukojo G. Vyšniauskienė ir duktė Violeta. A. a. dr. S. Čepo atminimui $30 aukojo D. O. Nahimyj. Abiem atvejais pinigai skirti koplyčios įrengimui. A. a. dr. Silvestro Čepo atminimui Slaugos namų koplyčios įrengimui $20 aukojo E. Šlekys; A. a. U. Bleizgienės atminimui $50 aukojo J. L. Lukšiai; $20 aukojo J. G. Petkevičiai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

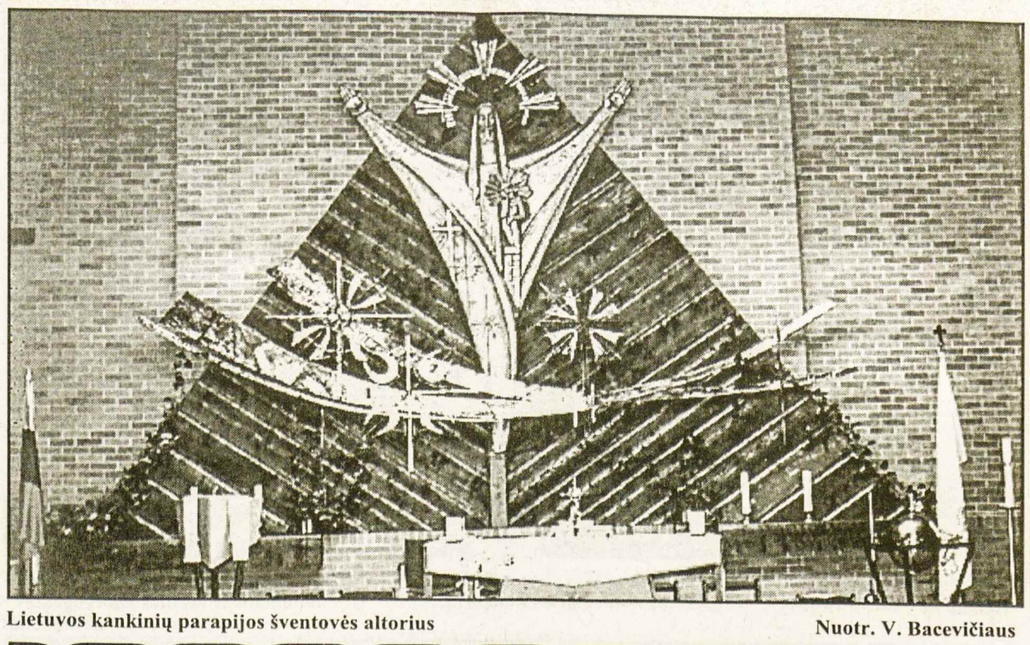

Lietuvos kankinių parapijos šventovės altorius — Nuotr. V. Bacevičiaus

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

Anapilio parapijos **75** metų gyvavimo sukaktis

2003 m. rugsėjo 27 ir 28 dienomis

RUGSĖJO 27, šeštadienį, 5 v.p.p.

- puota su koncertu Anapilio salėje
- paroda Kanados lietuvių muziejuje

RUGSĖJO 28, sekmadienį, 3 v.p.p.

- eisena iš šventovės su sukaktuviniu kryžiumi į Šv. Jono lietuvių kapines
- kryžiaus įkasimas bei pašventinimas Kryžių kalnelyje
- malda prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo
- šv. Mišios, atnašaujamos vysk. P. Baltakio, OFM, su suvažiavusiais kunigais ir Sutvirtinimo sakramento teikimas parapijos jauniesiems
- kavutė ir pyragai salėje

Bilietai į šeštadieninę puotą gaunami sekmadieniais po Mišių Anapilyje ir pas **R. Celejewska tel. 416 231-8832**

*Maloniai kviečia visus dalyvauti – **ANAPILIO PARAPIJOS TARYBA***

"Toronto madų savaitėje" savo keturioliktą parodą rengia lietuvaitė Daina Grigėnas. Naujausią jos sukurtą madų kolekciją, kuriai įkvėpimą suteikė Baltijos jūra, galima pamatyti rugsėjo 23 d., 4 v.p.p. (Runway A), Carlu teatre, 444 Yonge St. (prie College g-vės – buvęs "Eaton's College" pastatas), 7-ame aukšte. Norintys užsisakyti vietas prašomi skambinti tel. 416 533-0169.

Popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato 25-metis bus švenčiamas Toronte š.m. spalio 12, sekmadienį. Toronto katalikų radijas (Catholic Radio Toronto) ir praėjusių metų Pasaulio jaunimo dienos organizatoriai ta proga rengia koncertą, kuris įvyks "Air Canada Centre". Programoje bus Belgijos Helmut Lotti, Tony Melendez iš JAV, Rusijos operos solistė Anna Shafajunskaia, Lenkijos Margaret Walewski, fleitistas Georgh Zamfir iš Rumunijos. Akompanuos 55 asmenų orkestras, taip pat giedos 150 balsų choras. Dalyvaus popiežiaus nuncijus Kanadai, arkivyskupas Luigi Ventura, koncerto globėjas. Bus perduotas popiežiaus specialus sveikinimas. Bilietus (kaina - $50-$125) galima užsisakyti per "Air Canada" centro kasą arba Ticketmaster (tel. 416 870-8000) arba internetu www.ticketmaster.ca). Nuolaidos teikiamos pensininkams, studentams ir didesnėms kaip 20 dalyvių grupėms (tel. 416 815-5566).

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui A. Bumbulis aukojo $150.

A.a. dr. Silvestrui Čepui mirus, užjausdamas Čepų šeimą, velionies atminimui pagerbti *Tėviškės žiburiams* $25 (JAV) aukojo Jonas Prakapas.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

Lietuvos estrados žvaigždės

NELĖS PALTINIENĖS

KONCERTAS

"Meilė lieka ta pati"

rugsėjo 28, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose

PROGRAMOJE: estradinės ir šiuolaikinės dainos paruoštos **muz. ARVYDO PALTINO**

Visi kviečiami dalyvauti šių populiarių ir talentingų muzikų koncerte

Įėjimas 15 dol. — ***Rengėjai - LN kultūros komisija***

Toronto pensininkų klubo choras "Daina" šio mėnesio pradžioj vėl lankėsi Slaugos namuose ir dainomis linksmino mielus "Labdaros" gyventojus.

Tai jau tampa tartum tradicija beveik kas mėnesį juos aplankyti ir dainomis pradžiuginti. Po vasaros atostogų šis choras, vadovaujamas muz. Lilijos Turūtaitės, rengia naują dainų repertuarą ir ruošiasi savo metiniam koncertui, kuris įvyks Lietuvių Namuose š.m. lapkričio 9 d. Lauksime visų. **V.M.**

A. a. dr. Silvestrui Čėpui mirus, užjausdama žmoną Emiliją, dukrą ir sūnus su šeimomis, Birutė Znotinienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A. a. Algirdo Jagėlos 8-rių mirties metinių prisiminimui žmona Adolfina *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Tremtinių vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai* Vilniuje po $100 aukojo A. J. Lajukai ir V. Naras. **A. S.**

PARDAVUS NAMĄ, žemomis kainomis parduodu vidaus ir lauko buitinius reikmenis. Skambinti vakarais tel. 416 239-3748.

BS *Bijūnas Translation Services*

VERTIMAI ŽODŽIU ir RAŠTU *lietuvių, rusų, anglų ir prancūzų kalbomis.*

Esu Ontario provincijos akredituota vertėja prie Teisėsaugos ministerijos (Ministry of the Attorney General)

Genovaitė Bijūnas, Ph.D.

tel. 416 621-1638, fax 416 621-8479

Adresas: 106 Meadowbank Road, Etobicoke, Ontario M9B 5C9

Krikšto tėvui **a.a. dr. S. Čepui** mirus, užjausdama velionies šeimą bei artimuosius, *Tėviškės žiburiams* $50 (JAV) aukojo Laima Prakapaitė-Swanson.

Metmenys, kultūros žurnalas (kūryba ir analizė), leidžiamas Čikagoje "AM & M Publications" parėmė *Tėviškės žiburių* leidybą $25 (JAV) auka. Kolegiškai dėkingi lieka savaitraščio leidėjai.

Į Kanados kariuomenės stovyklą Camp Borden mokytis anglų kalbos atvyko Lietuvos karininkai: plk. ltn. Gintaras Ažubalis, plk. ltn. Mindaugas Grigaliūnas, plk. ltn. Sergejus Draščiukas, mjr. Vilius Jurgelevičius, mjr. Kęstutis Jankauskas ir mjr. Gedas Strepetka. Mokslą baigę karininkai į Lietuvą grįš gruodžio 20 d. Tautybių dienos paroda įvyks ketvirtadienį spalio 9, 4 val. p.p. Karininkai dalyvaus Toronte Kariuomenės šventės minėjime lapkričio 23 dieną. Į Kanados karo akademiją Kingstone pusei metų mokytis atvyko kpt. Darius Aukščionis. Prieš metus jis mokėsi Camp Borden stovykloje. **Vytautas Pečiulis**

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

MONTREAL QUE

Montrealiečių išvyka Ontario...

(Atkelta iš 7-to psl.)

Po slaugos namų apžiūrėjimo vysk. P. Baltakis su kun. Linu Dukšta aukojo šv. Mišias Prisikėlimo šventovėje. Po to vykome į "Woodbridge Winery", kur apžiūrėjome Cilento vyno gamyklą, buvome pavaišinti visokiu vynu, nusipirkome parsivežti vyno į namus. Vakarienės metu mėgavomės "Frankie Tomato" restorane italų patiekalais.

Paskutinė diena buvo skirta viešnagei Mississaugoje. Aplankėme lietuviškas kapines, pasimeldėm prie šeimos narių ir pažįstamų kapų. Anapilio šventovėje kun. Linas Dukšta aukojo Mišias.

Anapilyje galėjome nusipirkti lietuviškų atvirukų, knygų ir CD's. Taip pat apžiūrėjome lietuvių muziejų, kur matėme parodą nuotraukų lietuviškų vestuvių. Aplankėme ir *Tėviškės žiburių* redakciją. Skanius lietuviškus pietus mums pagamino šeimininkė Janina Gurklienė. Prie garbės stalo buvo klebonas prelatas Jonas Staškevičius, kun. Valdas Meškėnas, svečias iš Vilniaus, kun. Linas Dukšta. Dėkojame prelatui Staškevičiui, J. Gurklienei ir kitiems už mūsų tokį gražų priėmimą.

Iš kelionės parsivežėm gerą nuotaiką ir nuostabių įspūdžių. Šv. Elzbietos draugijos vardu dėkoju mūsų organizatorėms – A. Astrauskienei ir V. Ruzgaitienei.

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu –tevzib@pathcom.com**

Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos Šv. Elzbietos dr-jos grupė š.m. rugpjūčio 25-28 d.d. aplankė Midlandą ir Torontą. Nuotraukoje išvykos dalyviai su vysk. P. BALTAKIU, OFM, ir savo klebonu kun. LINU DUKŠTA Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, *reziume.* Skambinti tel./faksas 905 803-0351, elekt. paštas siandien5@yahoo.com

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Anapilio sodybos vaikučių choras

"GINTARĖLIAI"

pradeda naują veiklos sezoną ir kviečia visus mylinčius dainą vaikučius įsijungti į jų gretas

Deimantė Grigutienė, choro vadovė

tel. 905 848-9628

ŽEMIAUSIA KAINA BET KUR!

Skambutis į Lietuvą – tik 26 centai!

Lietuva – 26 centai — Lenkija – 12 centų

Kanada ir JAV – 4.9 centai — St. Peterburgas – 8 centai

Maskva – 7 centai — D. Britanija – 6 centai

10-10-580

Skambinant Šiaurės Amerikoje

surinkti 10-10-580 + 1 + rajono kodą + numerį

Tarptautiniams skambučiams

10-10-580 + 011 + krašto kodą + rajono kodą + numerį

NEREIKIA keisti telefono firmos.

BELL sąskaitoje bus sužymėti **Onlinetel** skambučiai.

Visos kainos galioja 24 valandas, 7 dienas per savaitę.

Ryšiai su nešiojamais telefonais gali kainuoti daugiau.

Kainos gali keistis be pranešimo.

Visiems skambučams taikomas 25 centų minimumas.

Pilną kainoraštį galite skaityti tinklalapyje

www.10-10-580.com

Powered by **Onlinetel** talk freely to the world

Padalinys Eiger Technology Inc., viešos akcinės bendrovės, dalyvaujančios Toronto akcijų biržoje – TSE (simboliu AXA).